

THE
WILLIAM R. PERKINS
LIBRARY
OF
DUKE UNIVERSITY

Rare Books

כישוע ישועתי

EXERCITATIO HISTORICO-THEOLOGICA
DE

HENOTICO ZENONIS,

Quod habetur apud Evag. Lib. III. Cap. 14. &
Niceph. Lib. XIV. Cap. 12.

Quam

In Inclyta Argentoratensi Universitate
PRÆSIDE

VIRO MAXIME REVERENDO, AM-
PLISSIMO atq; EXCELLENTISSIMO

DN. BALTASARE BE-
BELIO,

SS. Theol. D. & Profefs. P. Celeberrimo, Summi
Templi Ecclesiae, & Inspectore Collegii Wilhel-
mitani gravissimo.

*Domino Præceptore, Fautore & Patrono suo
sanctè pieq; observando.*

SOLENNITER EXAMINANDAM PROPONET
die 18 Julii Anno M. DC. LXXIII.

JOACHIMUS Dieterdt / Hamburgens.
Auth. & Resp. H-L, Q.C.

ARGENTORATI,
TYPIS IOHANNIS WELPERI.

VIRIS

DE ECCLESIA HAMBURGENSIVM
ORTHODOXA

Optimè meritis,

*MAXIME REVERENDIS, AMPLISSI-
MIS atq; EXCELLENTISSIMIS:*

DNN. SENIORI, ET PA-
STORIBVS,

Ut Et

*PLURIMUM REVERENDIS, & PRÆ-
CLARISSIMIS,*

DNN. ARCHIDIACO-
NIS ET DIACONIS,

*Dominis suis Patronis, Promotoribus ac Fautori-
bus plurimum colendis & observandis:*

Dissertationem hanc Historico-Theologicam
qualem qualem, tanquam pietatis testem, & de-
bitæ observantiæ ac gratitudinis
signum.

*Ea qua par est observantia,
dicat & consecrat.*

JOACHIM. Dieterdt/
Auth. & Resp.

BALTASAR BEBELIVS, SS. Theol. D.

Lecturis ἐν πρώτῃν!

Nam credo Ecclesiam! Symbolica confessio est, & multorum in ore, hodiè præsertim, & hæctenus, dum pacem inter Christianos Ecclesiasticam multi studiose moliuntur. Dolendum vero plerisque, dum concordiaë student, à vera unitatis ratione aberrare. Unam utique oportet esse Ecclesiam; *Certe una est, quæ ex voce Christi meruit indicari, qui ait: Una est columba, una est sponsa mea.* Sic Optat: *Milev. lib. II. advers. Parmen. lib. II. p. m. 53. qui alibi existimat, unitatem summum bonum esse: lib. III. p. m. 109.* Ea verò una est, quæ in Christo una est: *Speciosum quidem nomen est pacis, & pulchra est opinio unitatis: sed quis ambigat, eam solam Ecclesia atque Evangeliorum unitam pacem esse, quæ Christi est?* Sic ille contra *Arianos Latini Sermonis tuba* (Judice Hieronymo Apol. adv. Ruffin.) *Hilarium, lib. adv. Auxent. f. 213.* Nempe ea una est, quæ est indivisa in sese, fide & charitate; *Eph. IV. 3. seqq.* qua fideles sibi invicem & majoribus suis connexi sunt: Ἐσι γὰρ, ὡς οἱ πατέρες παραδεδώκασι, ὄντως διδασκαλία, καὶ διδασκάλων ἀληθῶς τῆτο τεκμήριον, τὸ ἅ αὐτὰ ἀληθῶς ὁμολογεῖν, καὶ μὴ ἀμφισβητεῖν, μήτε πρὸς ἑαυτῆς, μήτε πρὸς τῆς πατέρας ἑαυτῶν. Οἱ γὰρ μὴ τῆτον διακείμενοι τὸν τρόπον, μοχθηροὶ μᾶλλον, καὶ οὐκ ἀληθεῖς καλοῦσθαι διδασκα-

λοι. Ἐλλήνες γὰρ ἔχ' ὁμολογῶντες τὰ αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλή-
 λους ἀμφοιβητῶντες, σὺν ἀληθείᾳ τὴν διδασκαλίαν ἔχουσιν. Οἱ
 δὲ ἄγιοι καὶ τῶ ὄντι τῆς ἀληθείας κήρυκες ἀλλήλοις τε συμφωνῶ-
 σι, καὶ ἐδιαφέρονται πρὸς ἑαυτοὺς. Εἰ γὰρ καὶ διαφόροις χρόνοις γε-
 γόνασιν, ἀλλ' εἰς ταὐτὸν ἀλλήλοις ὁμῶσιν, ἐνὸς ὄντες τῷ θεῷ
 προφῆται, καὶ τὸν αὐτὸν συμφῶνως εὐαγγελιζόμενοι λόγον. *Est
 enim ibi, ut Patres tradiderunt, vera disciplina & Ma-
 gisterii argumentum, ubi eadem confitentur, nec à se
 invicem, nec à majoribus dissentiunt. Qui igitur hoc
 animo sunt, mali potius, quam veri, Praeceptores appel-
 lari debent. Certè Ethnici, cum nec eadem profitean-
 tur, sed inter se discrepent, veram disciplinam non ha-
 bent: Sancti contra, sincera sunt veritatis praecones,
 eò quod inter se sententiis conveniunt, & nullo dissidio
 laborant. Licet enim diversis temporibus vixerint, aequè
 tamen simul eodè tendunt, unius Dei Prophetæ, & ejusdem
 verbi praecones. Sic Athanas. in Decret. Synod. Nic. t. I.
 fol. 252. B. describit: Oportet tamen eandem etiam
 divisam esse ab alio quovis cœtū, qui doctrina, &
 affectu ab ipsis fidelibus genio abhorret. Una fides
 hoc loco ab hereticorum & ab eorum varia fide, fides
 unica separatur. Ejusdem Milevitani ex lib. V. p. 142.
 verba sunt. Neque fieri potest, quin odium sit
 mutuum, ubi mutuus est in religione dissensus.
 Speciem amicitiae proferunt, cum interim, ut hostes, ad
 perniciem nos quarant. avidi sanguinis nostri, & è me-
 dio tollendi cupidissimi, eò quod ab eorum impietate dis-
 sensimus semper, & perpetuò dissensuri sumus, eorum
 haresin convictam argumentis traducentes; Ita idem
 ille, ὁ τῶν τῶν ἀνοσιῶν ἀρετικῶν ἀρεσιολογίας ἀμαχὸν
 τινὰ καὶ ἀποσοδικὴν ἀντιτάτων σύνεσιν, qui profanorum He-
 retico-*

reticorum commentis invicta planeque Apostolica sapientia restitit, Cyrillo iudice, Athanasius, in Apol. ad Imperat. Const. t. 1. f. 702. Et licet aliquam præ se ferant benevolentiam Heterodoxi, ea tamen ex sincero corde non proficiscitur; Pugnamus contra persecutorem fallentem, contra hostem blandientem, contra Constantium Antichristum, qui non dorso cadit, sed ventrem palpat: non proscribit ad vitam, sed dicit in mortem: non trudit carcere ad libertatem, sed intra palatium honorat ad servitutem: Non latera vexat, sed cor occupat: Non caput gladio desecat, sed animam auro occidit: Non ignes publice minatur, sed gehennam privatim accendit: non contendit, ne vincatur, sed adalatur, ut dominetur. Christum confitetur, ut neget: unitatem procurat, ne pax sit: Hæreses comprimit, ne Christiani sint: Sacerdotes honorat, ne Episcopi sint: Ecclesia tecta struit, ut fidem destruat. Te ia verbis, te in ore circumfert, & omnia omnino agit, ne tu ut DEUS, ita pater esse credaris. Idem ait Hilarius, lib. advers. August. Const. fol. 199. Quare oleum operamque perdunt, quotquot dissentientes, dum inter sese divisi sunt sententiis, invicem sibi conciliare allaborant.

Exemplo sit Zeno Imperator. Nam & ille conabatur dissentientes inter sese, hinc Eutychianos, inde Orthodoxos, ad mutuam unionem revocare, sed quam inani illud opera, eventus, ut alia omittamus, edocuit manifeste. Pluribus hæc explicarem, nisi id muneris occupasset *Vir-Juvenis Præcell. atque Clariss. Dn. Joachim. Dieterdt Hamburgens.*, inter studiosos Theologiæ Argentoratenses faciliè primos computandus. Dederat ille ha-

Stenus operam Philologiæ sacræ, & solidiori Theo-
 logiæ, cum animum applicaret ad historiam quo-
 que Ecclesiasticam; In qua quos profectus brevi
 fecisset, edito aliquo specimine voluit declara-
 re. Delegit autem, nostro qualicunque usus con-
 silio, materiam, in quali nos quoque olim, &
 alii sub nostro ductu, desudavimus; Delegit enim
Henoticum Zenonis examinandum, & ventilan-
 dum, idque ideo, quia tempori illud inservire
 haud immerito existimavit: Digestum illud in sua
 membra expendit accuratè ad libram Scripturæ
 Sacræ, & regulæ Ecclesiasticæ, deprehenditque,
 levius esse, quam ut usum in re tanti momenti ha-
 beret. Laudem, quam inde meruit, ipsum hoc
 specimen loquitur, ut opus non sit exquisitis eam
 verbis deprædicare; **DEUM** modo precamur,
 ut Spiritus sui Sancti gratiam in præstantissi-
 mo hoc organo conservet, & indies
 adaugeat, donec Ipsum Ecclesiæ
 aliquando admoveat æ-
 dificandæ!

§. I.

Memorabile illud Salomonis omnium sapi-
 entissimi dictum : **אין כל חרש רחם השמש**: *Eccl.*

I. vers. 9. non repugnare Veritati, sed maxime confen-
 taneum esse, etsi aliqua nova Deus produxerit hodiéque produ-
 cat; natura in variis signis & prodigiis nova ostendet; & ars in
 recens inventis, nunquam vel visa vel audita ante oculos ponat,
 videmus; cum Proverbium hoc ad *mores referimus mortalium*, &
 asserimus hominum studia & conatus ad felicitatem non esse
 novos, nec novas ad animi tranquillitatem vias iniri ab homi-
 nibus nostri hujus seculi, Salomonem quoque agere h. l. *non de*
rebus naturalibus & artificialibus, sed moralibus & civilibus, quod
 in illis *nil accidat sub sole novi*. Non autem est jam nostri insti-
 tuti, varias vel afferre Interpretum sententias, vel accuratam hu-
 jus dicti ponere exegesis; sufficiat nobis pro hac vice, illud ad
 propositum nostrum institutum applicare. *Nil est sub sole novum*,

inquit Salomon; & hoc non tantum quotidiana comprobatur ex-
 perientia, sed & ex proposita & sequente dissertatione, bono
 cum DEO, clarum fiet. Exemplum habemus Zenonem, Roma-
 norum Imperatorem infelicem & vitiis variis deditum: Hic e-
 nim expulsus à Basilisco, cum victis ejus copiis regno restitue-
 retur, unice operam dedit, ut Chalcedonenses cum Eutychia-
 nis conciliarentur, sicq; ut ille putabat, aurea Pax Ecclesiæ resti-
 tueretur. Prætextus erat Harmonia utriusque sententiæ, in uno
 tertio, nempe *Symbolo Nicæn. Const. & Ephesin.* convenientis; cui
 deinde Imperator, ut eo facilius finem obtineret suum, varia &
 speciosa argumenta addebat. Hodie quid fiat, in vulgus no-
 tum est: Ea enim nostra ætate Ecclesiæ ferè est facies, quæ tum fuit;
 cū inter Orthodoxos & Eutychianos de duabus in Christo natu-
 ris

ris

ris disceptaretur. & Syncretistæ, quos hodie appellamus, exacte Zenonis sequuntur principia. Uti enim hic suo tempore Symbolorū trium generalium sufficientiam urgebat, & vel non satis accurate Eutychanorum technas noscens, vel postposita vera religione tantum securam Imperii corroboracionem quærens, nihil agnoscere volebat dissentientium discrimen: Sic & jam plurimis ac summis alias viris persuadetur, non esse inter Pontif. Calvin. & Lutheran. dissentium, qui fundamentum fidei concernat; quare mutuam tolerantiam esse sancendam, & in confessione Symboli Apostol. acquiescendum. *Vi itaque hodie Pacis Ecclesiastica negotium tractatur à Syncretistis, sic & olim fuisse tractatum.* theses sequentes docebunt.

S. II.

Ne autem existimemus, solum hunc Zenonem conatum esse, ut hisce mediis exoptatissima scil. pax Ecclesiæ, plenis, quod dicitur, invehetur velis, superioribus etiam annis, sub Præsidio Pl. Reverendi & Excell. Dn. D. Præsidi; dissertationes, tum ad *Irenicum Constant. M.* (ab ipso Dn. D. Præsidi elaborata) vid. *Euseb. in vita Const. L. II. f. 135. vel in lat. ling. Euseb. in vita Const. Lib. II. c. 63. 70. p. m. 182.* cum ad *Encyclicas Basiliens.* de quibus *Eyagr. L. III. f. 146. b. vel in Lat. version. L. III. c. 4. p. 994.* satis concinnè & eruditè scriptæ, sunt productæ: Quæ ostendunt, & hisce Imperatoribus fuisse curæ, ut pax qualiscunque Ecclesiæ restitueretur; Non enim in re levioris momenti adeo esse disceptandum putabāt, Itaq; & mihi, ingenii specimè pro hoc tempore edituro, materiam propositam, *Henoticum* nempe *Zenonis*, supradictis dissertationibus affinem, Pl. Rever. & Excell. Dn. D. Præsides; *Fautor & Præcept. meus plur. colendus*, hisce in turbulentis Ecclesiæ temporibus, ubi Syncretismi imminet quasi diluvium, suppeditavit elaborandam, quæ egregia certè & plurima subdolæ pacis arcana continet. Ad hanc quæ notanda, orthodoxè quidè spero omnia, sic non satis forsàn concinnè ac ornatè, cum & ingenii imbecillis tenuitas obstet, nec curta mea suppellectilia sufficiant, proponā; intimis autem piisq; suspiriis divinam imploro sapientiā, ut mihi gratiofa Spiritus S. gratia adeste velit, & ita calamum dirigere vel ducere meum, ut ex iis, quæ secundum vires, Dei gratia concessas, scripta sunt, aliquid utilitatis capiamus, ac nos ædificemus.

Henoticum hoc quod vocamus *Zenonis* sive Epistola conciliatrix, cujus analysin hac in dissertatione occupati sumus proponere, habetur *græcè* apud *Byagr. Lib. III. c. 14. p. p. 149.* & *latine* in *vers. Evagrii. Lib. III. c. 14. pag. 999.* & *Niceph. Lib. XVI. c. 12. pag. 834.* Integrum h. l. illud, uti totius Disputationis argumentum apponemus.

Αυκράτωρ καὶ σαρ Ζήνων, εὐσεβής, νικητής, τροπαιούχος, μέγιστος, εἰσεβάς, αὐγούς, τοῖς κατὰ ἀλεξάνδρειαν καὶ αἰγυπτῶν καὶ λιβύνης καὶ πεντάπολιν ἀλαβσατοῖς ἐπισκόποις καὶ κληρικοῖς καὶ μοναχοῖς καὶ λαϊκοῖς ἀρχὴν καὶ σύστασιν, δύναμιν τε καὶ ἄπλον ἀκαταμάχητον τῆς ἡμετέρας εἰδοτες βασιλείας τὴν μόνην ὀρθὴν καὶ ἀληθινὴν πίσιν, ἢν τινα διὰ τῆς θείας ἐπιφοιτήσεως ἐξέθεντο μὲν οἱ ἐν νικαία συνάθροιζέντες τῇ ἁγίοι πατέρες, ἐβεβαίωσαν ἢ οἱ ἐν κωνσταντίνου πόλει ἢ ὁμοίως ἅγιοι πατέρες σωλιδόντες νύκτωρ τε καὶ καθ' ἡμέραν πάση προσευχῇ καὶ σπουδῇ καὶ νόμοις κεκρήμεθα, πληθύνθημεν δι' αὐτῆς τὴν ἀπανταχοσε ἀγίαν τοῦ θεοῦ καθολικὴν καὶ ἀπολικὴν ἐκκλησίαν, τὴν ἀφθάρτων καὶ ἀτελευτήτων μετέτα των ἡμετέρων σκήπτρων, εἰρήνην τε καὶ τῆ παρὰ θεοῦ ἁμονία τὴς εὐσεβείας λαοῦ διαμένοντας, εὐπροσδύλοισ τὰς ὑπερ τῆς ἡμετέρας βασιλείας ἰκετείας προσφέρειν, σὺν τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις καὶ θεοσεβαστοῖς κληρικοῖς, καὶ ἀρχιμανδρίταις καὶ μονάζουσιν. τοῦ γὰρ

Zeno Imperator, Casar, Pius, Victor, Triumphator, Max. semper Augustus, revorendiss. Alexandria, Egypti, Libia & Pentapolis: episcopis, clericis, monachis, & laicis S. Quoniam pro certo scimus, Imperium nostrum à sincera solum & vera fide tum initium habuisse, tum stabilitum esse, tum robur ac presidium, quod expugnari nequit, ex ea sumpsisse (quam quidem fidem divini Numinis instinctu trecenti decem & octo sancti patres Nicææ congregati exposuerunt, quamq; etiam confirmarunt centum & quinquaginta sancti patres Constantinopoli coacti) noctes diesq; non precibus solum, sed studio omni & legibus sancitis laboravimus, uti ea in sancta, Catholica & Apostolica DEI Ecclesia, qua ubique terrarum est, quæq; immortalis & sempiterna nostri principatus quasi parens est, plenè perfectèq; expleatur: piusq; DEI populus in pace & divina concordia perseverans, gratus acceptaq; pre-

μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου καὶ θεοτόκου μαρίας σαρκωθέντος καὶ τεχθέντος τῷ ἑκσυμφωνίας δοξολογίαν καὶ λατρίαν ἡμῶν ἐπαίνοντες, καὶ ἐτοιμῶς δεχομένου τὰ μὲν τῶν πολεμίων ἐκτριβήσεται, καὶ ἀξιαφθίσηται γέννη. πάντες ἃ τὸν οἰκεῖον ὑποκλινῶσιν αὐγένα τῷ ἡμέτερόν μετὰ θεὸν κέσται. εἰρήλῃ ἃ καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἀγαθὰ ἀέρων ἰεδικρασία, καὶ τῶν καρτῶν διφορία, καὶ τὰ ἄλλα ἃ τὰ λυσιτελοῦντα τοῖς ἀνθρώποις φιλοτιμηθήσεται. οὕτως ἐν τῆς ἀμωμότητος πίστεως ἡμᾶς τε καὶ ῥωμαϊκὰ περιωζούσης πράγματα, δεήσεις ἡμῶν προσεκοιμήσασαι παρὰ θεοσεβῶν ἀρχιμανθρῶν καὶ ἐρημιτῶν καὶ ἐτέρων ἀιδεσίμων ἀνδρῶν μετὰ θακρῶν ἰκετοδόντων ἐνοσιν γενέσθαι ἰαῖς ἀγιοτάταις ἐκκλησίας, συναφθῆναι τε τὰ μέλη τοῖς μέλεσιν, ἄπερ ὁμοσκόκαλτος ἀπὸ πλείων χρόνων χωρεῖσαι κατηπέχθη γνώσκων ὡς εἰ ὀλοκλήρω τῷ τῆς ἐκκλησίας σάμαλι πολεμῶν, ἠτιηθήσεται. συμβαίνῃ ἴαρ ἐκ τέτου καὶ γενεᾶς ἀναεθμήτης εἶναι, ὅσας ὁ χρόνος ἐν ἰοσέλοισ ἐτσει τῆς ζωῆς ὑπέξήγαμεν καὶ τὰς μὲν τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγενεσίας ἐσερημίνας ἀπελθεῖν, τὰς ἃ τῆς θείας κοινωνίας μὴ μετασχούσης πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀπαραίτησιν ἐκδημίαν ἀπαχθῆναι, ὄνους τε τολμηθῆναι μυρίες αἰμάτων πληθεῖ μολωθῆναι μὴ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν

cationes. unâ cum sanctissimis episcopis & clero pietati deditissimo, & monasteriorum prepositis & monachis, Deo pro nostri Imperis conservatione offerat. Nam si prepotens. Deum & servator noster IESVS Christus, qui ex sancta virgine Maria Deipara carnem sumpsit & natus est, nostras consentientes laudes & cultum quem eis tribuimus, approbet, lubensq, & quasi parato animo excipiat: non modo omnia adversariorum genera, fracta debilitatq, concident, verum etiam alii omnes mortales. suam ipsorum cervicem iugo nostri Imperii, proxime ac secundum Deum, sponte subiciant: & pax e jusq, commoda, & aquabilis aeris temperatio, fructuum cujusque generis abundantia, aliâque omnia qua sunt ad humane vite usum accommodata, affatim supeditabuntur. Iam igitur cum constet inter omnes, nos Imperiumque Romanum sincera fidei subsidio conservari, afferuntur nobis libelli supplices à piis monasteriorum prefectis heremitis, & aliis reverendissimis viris, qui nos vehementer obstantur, ut sanctis. Ecclesiis restitatur concordia membraque membri conjungantur, qua hostis probitatis demon iam longissimo temporis spacio dirimere pro

ἀέξ.

ἀερα, ταῦτα τις ἐκ ἂν εἰς τὸ ἀγαθὸν μετασκαδαθῆναι προσεύξοιτο. Διὰ τοι τοῦτο γινώσκω ὑμᾶς ἐσπουδάσαμεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς καὶ αἴπαντα χρόν ἐκκλησίαι ἕτερον Σύμβολον ἢ μαθηματὴ ὅρον πίστεως, ἢ πίσιν. πλὴν τοῦ εἰρημένῳ ἁγίῳ Συμβόλω τῶν τῆ ἁγίων πατέρων ὡς περ ἐβεβαίωσαν οἱ μνημονοῦντες ἢ ἁγιοὶ πατέρες, ἕτε ἔσχηκαμεν, ἕτε ἔχομεν, ἕτε ἔξομεν, ἕτε ἔχοντες ἐπίσταμεθα. εἴ καὶ ἔχοι τις, ἀλλότριον αὐτὸν ἢ γούμεθα, τοῦτο γὰρ καὶ μόνον, ὡς ἐφαμεν, τὴν ἡμετέραν περὶ τῶν τῶν ἀρρήκαμεν βασιλείαν, καὶ πάντες ὁ οἱ λαοὶ τοῦ τῶν τῶν ἀρρήκαμεν βασιλείαν αἰσιούμενοι φησισμαλός αὐτὸ καὶ μόνον παραλαμβανόντες ἐπιπίστοιται. ὅ καὶ ἐξηκολούθησαν οἱ ἁγιοὶ πατέρες, οἱ ἐν τῆ ἐφείσιον συνελθόντες οἱ καὶ καθελόντες τὸν ἀσθενῆ νεσόριον, καὶ τὸς τὰ ἐκείνου μετὰ ταῦτα φρονούντας. ὄντινα καὶ ἡμεῖς νεσόριον ἄμα καὶ ἐντυχῆ τὰ ναντία τοῖς εἰρημένῳ φρονούντας ἀναδεματίζομεν, δεχόμενοι καὶ τὰ ἱεραφάλαα τὰ εἰρημένα παρὰ τοῦ τῶν τῶν ὁσίας μνήμης γενομένης κυρίλλῳ ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀλεξάνδρειαν ἁγίας καὶ θεολογικῆς ἐκκλησίας. ὁμολογοῦμεν ὅ τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱὸν καὶ θεὸν τὸν κατὰ ἀλήθειαν ἐνανθρωπήσαντα, τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν, τὸν ὁμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ πλὴν θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν τὸν αὐτὸν κατὰ πλὴν ἀνθρωπότητα, καθελόντα καὶ σαρκωθέντα ἐκ παρθένου ἁγίου, καὶ

virili laboravit : pro certo persuasus, si corpus Ecclesia concordia vinculis firmè cohaerens impugnaret, se superatum iri. Nam quia membra Ecclesia non coalescebant, factum est, ut infinita hominum multitudines, quae temporis longinquitas tot annorum curriculum ex hac vita eximerit, partim baptismatis lavacro carentes mortem obierint, partim divinae communionis minime facta participes, ex corporis custodia (quod nemo homo vitare potest) emigrarint : quin etiam caedes ferè infinita, inde facta, & non terra modò verum etiam aër copiosa sanguinis effusione inquinata. Quotusquisque ergo est, qui non optarit ista corrigi, adque statum reduci meliorem? Quo circa dedimus operam, ut vos intelligatis cum nos, tum omnes ubique Ecclesias non aliud symbolum vel doctrinam, vel decisionem fidei, vel fidem, quam sanctum symbolum, de quo diximus, trecentorum decem & octo episcoporum, quod centum quinquaginta patres, quos supra commemoravimus, confirmarunt, aut habuisse, aut habere, aut habituros esse, aut scire alios habere. Quod si quisquam aliud habeat, eum alienum ab Ecclesia existimamus. Nam hoc solò nostrum Imperium,

μασίας τῆς παρθένου, καὶ θεολόκου
 ἓνα τυχεῖναι, καὶ οὐ δύο, ἐνδὲ γὰρ
 εἶναι φαμέν, τὰ τὲ θαύματα, καὶ
 τὰ πάθη, ἀπεριέκαστίας ὑπέμει-
 νε σαρκί. τὸς γὰρ διαιροῦντας, ἢ
 συγχέοντας, ἢ φαντασάν εἰσαγούσας,
 εἰδὲ ὄλας δεχόμεθα, ἐπιπέτρῃ ἀνα-
 μώρτητῃ κατὰ ἀλήθειάν, σάρκα-
 σις ἐκ τῆς θεοτόκου, προσθήκην
 ἡσοῦ ποιοῖνκα, μένει γὰρ τριάς,
 ἢ τριάς, καὶ σαρκωθέντῃ τοῦ ἐ-
 νὸς τῆς τριάτῃ θεοῦ λόγου, εἰδόν-
 τεσ ὄν αι ἅγιοι τῷ θεοῦ παντα-
 χοῦ ὀρθόδοξοι ἐκκλησία, οὔτε οἱ
 τούτων περιεσάμενοι θεοφιλέσθασι
 ἱερεῖσ, οὔτε ἡ ἡμετέρα βασιλεία ἑτέρου
 συμβόλου ἢ ὄρου πίστεωσ παρὰ τὸ
 εἰρημένον ἅγιον μάρτυρημα ἠέσχο-
 ντο, ἢ ἀνέσχοται, ἠνώσαμεν ἐαυτέσ,
 μηδὲν ἐνδοιάζοντεσ, ταῦτα ἢ γε-
 γράραμεν, οὐ καινίζοντεσ πίστιν,
 ἀλλ' ὑμᾶσ πληροφοροῦντεσ, πάντα
 ἢ τὸν ἑτερόν τι φροῖσαντα, ἢ φρο-
 νοῦντα, ἢ νῦν, ἢ πάποτε, ἢ ἐν
 χαλκηδόνι, ἢ οἷα δήποτε συνόδω,
 ἀναθεματίζομεν, ἐξαιρέτωσ ἢ τὸσ
 εἰρημένωσ νεσδόεωσ, καὶ διτύχιωσ,
 ἢ τὸσ τὰ αὐτῶν φρονοῦντασ, συνά-
 φθῆσ ἰοῖουν τῇ πνευματικῇ μητέρι
 τῇ ἐκκλησίᾳ, τῆσ αὐτῆσ ἡμῖν ἐν αὐ-
 τῇ θείας ἀπολαύοντεσ κοινωσίας, κα-
 τὰ τὸν εἰρημένον ἓνα, ἢ μόνον ὄρον ἰῆσ
 πίσεωσ ἰῶν τῇ ἁγίωσ πατέρωσ, ἢ γὰρ
 παναγία μήτηρ ὑμῶν ἡ ἐκκλησία, ἢ
 γνησίωσ ὑμᾶσ ἡὲσ ἀπεκδέχεται πε-
 ρεπαύσαθ, ἢ τῆσ χρονίας, ἢ γλυ-
 κείασ ὑμῶν ἐπιθυμῶι φωνῆσ ἀπροσ-

uti docuimus, conservari confi-
 dimus, idemq; ipsum populi am-
 plexati, salutaris Spiritus sancti
 illustrantur lumine, sacroque
 Baptismati lavacro tinguntur:
 eidem quoque assenti sunt sancti
 patres in concilio Ephesino con-
 gregati, qui impium Nestorium
 & ejus erroris fautores ministe-
 rio Ecclesiastico abdicarunt. Cui
 etiam una cum Eutiche (uterg;
 enim fidei decrevis, qua diximus,
 repugnat) anathema denuncia-
 mus, approbamusque ea que duo-
 decim capita dicuntur Cyrilli pie
 memoria sancta & catholica Ec-
 clesie Alexandrina archiepi-
 scopi. Nam confitemur, unigeni-
 tum DEI filium Dominum vo-
 strum IESVM Christum, verè in-
 carnatum esse, consubstantialem
 patri secundum divinitatem: se-
 cundum humanitatem nobis con-
 substantialem, descendisse de cæ-
 lo: carnem suscepisse à Spiritu
 Sancto & Maria virgine, Deipa-
 ra: unum esse, non duo. Unius
 enim esse dicimus & miracula
 que edidit, & passiones quas in
 carne sustinuit. Eos autem qui
 eum dividunt, aut naturas ejus
 confundunt, aut carnem susce-
 pisse imaginariam introducunt,
 omnino rejicimus. Quippe incar-
 natio sine labe peccati ex Deipa-
 ra revera facta, accessionem al-
 terius filii non effecit. Nam ma-

σαυς. ἐπέστατε οὖν ἑαυτοῖς. ταῦ-
τα γὰρ ποιοῦντες, ἕ τιν, τοῦ θε-
σώτου ἕ (ολίης) καὶ θεοῦ ἡμῶν
ἰσοδ χριστῆ δ' μένειαυ πρὸς ἑαυ-
τοῖς ἐφελκυσθεῖς, καὶ παρὰ τῆς ἡμε-
τέρας βασιλείας ἐπανεδησεῖς.

net trinitas, etiam cū una trini-
tatis persona, nempe Deus sermo,
incarnata sit. Quare cum explo-
ratum habeamus, cū omnes
sanctas ubique & orthodoxas Ec-
clesias, tum earum praesides Deo

charissimos, tum nostrum Imperium nullum aliud symbolum, ali-
amve fidei decisionem, praeter symbolum, de quo sumus modò lo-
cuti, vel admisisse vel admittere velle, absque ulla hesitatione nos
ad concordiam reducamus. Ista quidem certè vobis scripsimus,
non ut novarem fidem, sed ut vobis de fide penitus persuaderem-
us. Cuique autem, qui aliud quiddam vel senserit vel sentiat,
seu iam, seu alias, seu in concilio Chalcedonensi, seu in alio quo-
vis concilio, anathema indicimus: maxime verò omnium Nesto-
rio, Eutychi, & illorum doctrina fautoribus. Quo circa vos spiri-
tuali matri Ecclesia adiungite, atque secundum unam solamq; fi-
dei decisionem trecentorum decem & octo sanctorum patrum no-
biscum una divina in ea communiione fruimini. Nam sacrosancta
vestra mater Ecclesia, tum vos ingenuos suos filios amplecti cupit,
tum vestram diu opratam, dulcemq; vocem audire desiderat. Pro-
perè igitur vos ad eum recipite. Nam si hoc praestiteritis, non mo-
dò Domini servatoris & DEI nostri IESV Christi benevolentiam
vobis conciliabitur, verumetiam à nostrâ celsitudine magnam lau-
dem consequemini.

§. IV.

Nomen hujus Epistolæ quam Zeno scripsit ut uniret Or-
thodoxos cum Eutychian. & sic unionem inter hosce concilia-
ret, à fine suo est deductum; nempe ab Ἐνωσ, Vnio, Aduno, sive
Coaduno, quod descendit ab ἔνω, ἐνωσ, Vnus; Vnde ἐνωτικόν, quod
Petrus Langus, Ferdin. Rom. Reg. Consiliarius, in translatione Ni-
cephori Lib. XVI. cap. II. pag. 834. vertit, Vnionis Conciliato-
rium. Iohan. Christoff. Anglus, Cisterciensis quondam Episcopus,
in versione Evagrii, Lib. III. c. 12. p. 999. Epistolam de concordia,
& Spondanus in Annal. 482. n. 3. Vnitivum appellare voluit. Nos
cum Scapula in Lex. p. 462. a. vocabulum hoc, quod à concor-
dia instituenda, sec. Zonar. Annal. Tom. III. f. 120 a. sic dictum
vertimus: Adjunctivum, quasi vim uniendi sive aduniendi ha-

bens. Intelligi autem h. l. *Unionem moralem & quidem Ecclesiasticam*, mutuam scilicet spirituales concordiam, clarum est ac perspicuum.

§. V.

Author, qui litteras modo recensitas in §. 3. exaravit, & iis præfigitur, est *Zeno*; Imperio sive regno admotus sec. *Spondan.* A. C. 474. corpore & animo turpis, vir incompositus & dissolutus, facie hirsuta, pedibus pilosis & statura inconcinna, quem nemo unquam regno idoneum judicavit ob animum minime regium, & formam Imperio indignam, facie enim erat odiosissima & animo longe deteriore. Hic moriente filiolo Leone 17 mensium, ut Imperatoris generi, cui Ariadne, Leonis filia, ob virtutem militarem, & quod Insidiatores è medio tulisset, desponsata; diadema suscepit, conf. *Evag. II. c. 15. p. 981. & c. 17. p. 982. ac Lib. III. c. 1. p. 993. Zon. T. III. f. 119. a. & b. Niceph. L. XV. c. 27. p. 812. & L. XVI. c. 1. p. 827.* Parentibus obscurissimis in Cilicia natus erat, & ab incunabilis Aricmesius vocatus, post nuptias autem cum Imperatoris filia, Zenonis nomen, à quodam viro ab Isauris oriundo; sic quod ad magnum decus & splendorem pervenisset, appellato; obrinuit, conf. *Evag. L. II. c. 14. p. 981. & Niceph. L. XV. c. 27. pag. 812.* Zeno autem ut servus natus, sic & ut mancipium voluptatum se præstitit; adeo voluptatibus immersus, ut iis in tenebris & remotis arbitris indulgere, esse vulgare existinaret, palàm autem, regale quiddam & solius Imperatoris. Cum tamen non ex eo Imperator cognoscatur, quod aliis imperare soleat, sed quod sibi ipsi imperet, ac nullum vitium finat irrepere, adedque invictum se ab intemperantia & quovis immoderato affectu præstet: Ut viva effigies virtutum sit, ad cuius imitationem subditi edocti, ad ipsius exemplum sese componant. Quoad religionem Zeno arundini erat similis, mox ad hanc mox ad illam inclinans partem, favebat hæreticis, & varia scandala in Ecclesiam DEI introducebat. Plerumque Chalcedone neglectis Imperiis curis commorabatur, cum interim Sebastianus Aulicus, cui omnia venalia erant, proterve regeret. Quare cum Zeno animi abjectioris esset, & nullam Reip. curam gereret, Berina socrus, vel ut alii volunt Bernia, fratrem *Basiliscum*, Senatoribus consentientibus, Augustum creavit. Zeno illico spe abje-

abjecta, & non quod virum & Imperatorem deceret, sed illibere & summissum quiddam cogitans, Verinæque dolum suspectum habens, una cum uxore & alio, in quo quicquam erga Principem residebat benevolentia, in Isauriæ latebras se abdidit. *conf. Evag. L. III. c. 3. pag. 994. Zonar. T. III. f. 119. b. Niceph. L. XVI. c. 2. p. 828. & Spondan An. 476. n. 4.* Ex quibus post, innuente Senatu, prodiens, Basiliscum, qui jam ob Orthodoxorum persecutionem & urbis incendium cunctis invisus erat, defectione Armata militiæ ejus magistri, vicit; & dehinc Constantinopolim profectus à Senatu Populoq; recipitur. *conf. Evag. L. III. c. 8. p. 997. Niceph. L. XVI. c. 8. p. 832. Zonar. T. III. f. 19. b. m. Spond. An. 477. n. 1.* Per hujusmodi vexationem Zenononihil secundum externam formam ad meliorem redactus frugem, memor prædictionis Danielis Stylitæ vel promissionis Thecla martyris, gratias egit DEO: *Evag. L. III. c. 8. p. 997. & Spond. An. 477. n. 2.* Deinde quoq; cum nondû ex toto dissensio inter Orthodoxos & Eutychianos sopita esset, ausus est de fide sancire decretum sive Henoticum suum. Tandem adversis rebus nil emendatior, in corruptissimam rursus vitam suam degeneravit. & postquam an. XVII. & 5. menses imperasset, digno impia vita fine, extinctus est: Quippe morbo comitali, quo crebro laborabat, correptus *Evag. III. c. 29. p. 1007.* vel sopitus nimia crapula & ebrietate *Zon. An. T. III. f. 120. a.* vivus, quod tradunt, sepultus est. Cum autem è sepulchro, ut quidam narrant, lamentabiliter implorare auditus esset domesticos & satellites, ut inde educeretur, non ad imperium, sed ad monasterium; prohibente Ariadne Uxore, cui invisus esse cœperat, ne qui monumentum aperiret, misere periit, suis ipsius lacertis & caligis, quas gestabat, comestis: ut post compertum esse momento recluso narrat *Cærenus: Zonar. Tom. III. fol. 120. a. Niceph. XVI. cap. 23. p. 842. & Spond. An. 491. num. 1.*

§. VI.

Illi, qui Zenonem ad hoc Henoticum scribendum & proferendum impulere, fuerunt *Acacius*, Constantinop. Episcopus, & *Petrus Mongus*; teste *Spondano An. 482. n. 3.* item *Zonar. T. III. f. 120. a. 1.* qui dicit, *Acacium ex animi sui sententia hanc Epistolam condidisse.* Homines erant satis jejune de religione sentien-

tes, & Eutychianos hac ratione facillimo negotio posse cum catholicis conciliari, existimantes. Erat autem Acacius ex præfecto Collegii Organorum, Episcopus Constantiop. creatus *Niceph. XV. c. 16. 801. & c. 23. 808. & Lib. XVI. c. pag. 828. & Spondan. An. 471. n. 1. Evag. L. II. c. 11. pag. 980.* qui viriliter initio contra Basilicum Eutychian. agens, Encyclicis ejus volebat subscribere : *Evag. L. 3. c. 7. 997. p. Niceph. XVI. c. 6. p. 831. & Spond. An. 476. num.* tandem autem omni verecundia deposita, hypocritam se ostendit, insidiose agens ad versus Episcopum Antioch. & Alexand. vid. *Spondan. An. 482. n. 1. 2.* Imò, aperte demum cum Zenone favebat Hæreticis, ejus Henoticum in Eutychianorum gratiam componens : Sæpe etiam admonitus, ut Heterodoxorum communionem vitaret, non obediens excommunicatur, & brevi post communem omnibus ingressus est viam. conf. *Evag. L. III. c. 21. p. 1004. & 23. c. p. 1004. Nicephor. Lib. XVI. c. 16. & 17. p. 838. 839. Spond. An. 484. num. 2.* Petrus Mongus verò, quem *Evag. L. III. 17. p. 1002.* vocat, hominem fraudulentum, versutum & tempori inservientem : *Niceph. L. XVI. 11. p. 833.* Impietate deterrimum, *Zonar. T. III. f. 120. a. 1.* Maleficum & veritatis hostem ; ab Eutychianis intrusus est in sedem Alexand. Episcopatus, sed mox Imperatoris Zenonis jussu rejectus. conf. *Evag. III. c. 11. p. 998. Niceph. XVI. c. 11. p. 833. & Spondan. An. 477. num. 3.* tandem Zenone promulgante Henoticum, restitutus est, conf. *Evag. L. III. c. 12. p. 999. Niceph. L. XVI. c. 11. p. 834. Spond. An. 482. n. 3.* Fraude ita in negotio peragendo, Ecclesiæ rursus inductus, veluti cothurnus homo versipellis fuit, nec sibi ipsi constitit, sed prout ipsi visum, tempori se semper accommodavit. Tandem Ecclesiam fraudulentis perturbans artibus, cum Chalcedonensem Synodum anathematis sententiâ damnasset, & Timothei cadaver effodisset, damnatus est à Felice Papa, & mortuus anno 13. post obitum Timothei Alexand. Episcop. *Spondan. An. 483. num. 3. An. 484. num. 4. & An. 490. num. 2. Zon. T. III. fol. 120. a. 1. Evag. Lib. III. c. 20. & 21. pag. 1003. & 1004. Niceph. XVI. cap. 13. & 16. pag. 836. & 838.*

§. VII.

Facit etiam ad explicationem nostri thematis multum, si temporis

temporis rationem habemus, cum præsentis, tum præteriti, quod certè jam per aliquod tempus ita fuit turbulentum & periculofum, ut dies hi merito appellari possent. *sec. Eph. V. v. 16. ἡμέραι πονηραὶ*: Foris enim bellum & intus discordia omnia vastabat, tam in Imperio quàm in Ecclesia, ita ut nisi infima summis miscenda, necessario ad malum sistendum, adhibenda fuerint remedia. Hoc si fecerimus, non tantum statum, cum Ecclesiæ, tum Politicæ exacte cognoscemus, sed etiam motiva & intentionem Zenonis, Henotici Authoris, inueniemus.

§. VIII.

Miserabilem fuisse Politicum statum, nemo non videt, nisi totus rerum tum temporis gestarum ignarus; Discordias enim intestinas ex omni loco excitabant Anti-Cæsares, Imperium magno subditorum damno affectantes. Inter hos primum tenet locum, *Basiliscus* Tyrannus, frater Verinæ Augustæ, ipsius Zenonis focer & Consul, vir non Zenone melior, sed deterior, qui focordia, ignavia, desperata nequitia, & voluptate Zenonis, nec non consilio sororis, contra Zenonem arma movere parabat. Zeno animo demisso fugam capessit, augusto Imperii honore, sine ullo negotio, Basilisco relicto. Quos deinde hic Basiliscus motus excitavit, cum Encyclicas suas literas scriberet, & quomodo Consulium odio Imperio dejectus, cum suis fame perierit, vel ut alii volunt, occisus sit: vid. *Erag. Lib. III. c. 2. usque ad 8. pag. 994. 997. Niceph. L. XVI. c. 2. ad 9. pag. 828. 833. Zonar. T. III. p. 119. b. 2. ac Spondan. An. 476. num. 4. 7. & An. 477. num. 1.* Post hunc adversus Zenonem bellum movit *Martianus*, filius Anthemii, qui non multo ante Romæ imperaverat, & Leontiam, Leonis Roman. Imperat. Zenonis foceri filiam, in matrimonium habebat. Is magis ad se, quam ad Zenonem, Imperium pertinere putabat, quod minorem natu Leonis filiam, quam illi Verina Imperii tempore genuerat, conjugem haberet: Ariadnen autem Leo adhuc privatus ex sua uxore tulisset. Eam ob causam Martianus ad Tyrannidem spectavit, & pugna ad Imperiale Palatium commissa, cædes utrinque facta est ingens, sed victoria Martiani fuit; Ille quoque sceptro potitus esset, & Palatium occupasset, nisi rem in craftinum distulisset; Sed tempus opportunum negligens.

gens, nancisci id deinde haudquaquam potuit: Postridie enim diei ejus, Martianus à suis desertus, ad S. Apostolorum templum supplex solus confugit; unde per vim extractus, Cæsaream Cappadociæ missus, & paulo post inter monachos quosdam latitare, & fugam meditari deprehensus, Tarsum inde Ciliciæ abductus est, ubi, capite raso, Presbyteri dignitate est cohonestatus. *Niceph. XVI. c. 22. pag. 841. Evag. L. III. cap. 26. pag. 105. Spondan. An. 484. num. 1. Ilus tandem cum Leontio, (quem Tarsi Ciliciæ Imperatorem creaverat,) Marso viro spectato, & Pamprepe injustam persecutionem à Zenone perpeffus, exercitum contra illum collegit, & Tyrannidem apud Tarsum in Cilicia arripiens, infelici pugnavit Marte; Theodoricus enim Gothus, cum ingentibus provincialibus & externis copiis, adversus eos à Zenone missus, miserè eos trucidavit; condignam ab Imperatore, quod eum in Imperium restituisent, gratiam ferentes: conf. *Niceph. XVI. c. 22. p. 842. Evag. L. III. c. 27. p. 1006. Spond. An. 484. n. 1.**

§. IX.

Cum ita Orientalis Imperii Magnates internis discordiis & seditionibus se ipsos destruerent, *Barbari* hanc occasionem arripientes, variis irruptionibus regiones devastarunt. Genserichus enim Wandalorum Rex, non tantum Leonis tempore, dictionem Romani Imperii pluribus afflixit incursionibus urbium mania diruit, & quidquid pecuniæ & agri Occidentales Lybiæ habuere, id illis ademptum popularibus suis dedit. conf. *Evag. II. 14. pag. 981. & Niceph. XV. cap. 27. pag. 811. Spondan. An. 456. n. 4.* Sed etiam deinde Zenone imperante, *Barbari*, qui Scenitæ vocantur, loca omnia populati sunt. Tunc multitudo Hunnorum, qui olim vocabantur Massagetæ, in Thraciam incursionem fecere, Zenonem, reliquis Imperii partibus per vim, barbaro quodam more & modo, spoliantes. conf. *Evag. III. c. 2. pag. 994. Niceph. XVI. c. 1. pag. 827.* Bellum quoque Schyticum excanduit *Evag. L. II. 14. p. 981.* & Theodoricus Gothus bellum adversus Zenonem gessit, agris omnibus, qui ante pedes jacebant, usq; ad Ostium Ponti, vastatis. Parù aberat, quin Constantinapolin ipsam cepisset, nisi suorum malevolentia motus, & eorum insidias metuens pedem retulisset: conf.

conf. *Evag. L. III. c. 25. 1005. & Niceph. XVI. c. 21. p. 840. Spondan. An. 487. num. 2.*

§. X.

Porro, funestissima illa, quæ Politicum statum dedere pessum, fata majori intelliges esse luctu digna, si religionis hujus temporis damna perpenderit: Cum universus Christianorum orbis sub Hæreticorum Principum dominio constitutus, nullum penitus Catholicum Regem, alicui saltem exiguæ Provincie dominantem, habuerit. Italiæ etenim Rex Odoacer dominium occupavit. Gallias itidem, Principes Burgundiones & Gothi, iidem Arianis, & Franci adhuc gentiles partiti sunt. Hispaniæ partes Gothos, Arianos, Dominos patiebantur; Africa Wandalos æquè Arianos, & universum Imperium Orientale Zenonem Eutychnianum Hæreticum *Spondan. An. 476. 12.* Quis non, quæso, deplorabilem hunc Ecclesiæ statum deploraret, imò ferè desperaret, Ecclesiam tot concussionibus gravissimis agitatum, ad proximum vacillare casum prospiciens? at, tamen perstitit. Nam Christi Salvatoris nostri verba; *Matth. XVI. v. 18. ἡ πύλαι ἀδου & κατισχύουσιν αὐτῆς*: in æternum manebunt vera.

§. XI.

Fons fermè omnium horum malorum fuit *Eutyches*, Presbyter ac monachorum illorum Constantinopoli Archimandrita, qui tempore Ephesini Concilii, adversus Nestorianos cæteris præstantius dimicavit. Hic vir plenus inanitatis & imprudens senex, vel scripturæ ignorantia vel Nestorii odio, A. C. secundum *Spondanum* 448. hunc in perniciosum delapsus est errorem, ut asserere conaretur; Christum ex duabus quidem ante conjunctionem constituisse naturis, postea vero ex una tantum: Carnem nec matri nec nobis consubstantialem habuisse, sed de celo assumpsisse: Ambabus naturis in unam contemperatis & permixtis, divinitatem Christi cruci affixam & sepulchro mandatam resurrexisse. Adscribere lubet ea, quæ *Niceph. L. XVIII. c. 48. p. 946.* habet, *Fictam carnem, inquit, Christi fuisse, Eutyches opinatus est, & qua præterea ille alia perperam docuit, ipsum namque Deum verbum dixit immutabili modo mutatum, & carnem factum, in speciem finxisse atque assimilasse salutis nostræ æconomiam & administrationem.* Itaque corpora-

lia omnia Dei in speciem, phantasia quadam simulata atque fi-
 cta ei affuisse, asseruit. Et hoc ipsum quod natura illa divina,
 qua circumscribi & comprehendi nequit, cruci affixa sit, in spe-
 ciem per phantasiam gestum esse, statuit. conf. Zonar. Tom. III. 117.
 f. a. b. Evag. L. I. c. 9. pag. 958. Spondan. An. 448. num. 2. Niceph.
 L. XIV. c. 47. p. 766. & Lib. XV. c. 30. pag. 815. & Lib. XVI. c. 23.
 pag. 850. & L. VIII. c. 52. pag. 950. Eutyches sic Charybdis vi-
 tans, at in Scyllam incidens, cum sæpius amicè ab Eusebio Epi-
 scopo Doryl. admonitus, nil mutaretur, sed hæreses suas per-
 tinaciter defenderet, res delata est ad Concilium Episcoporum,
 qui tunc Constantinopoli congregati erant, ob causam Florenti-
 ii Episcopi Sardinensis, Metropol. Lydiæ, adversus quosdam E-
 piscopos sub eo constitutos. Flavianus itaque hujus Concilii
 Præses, ter Eutychem citavit: qui contumax comparere recusa-
 vit, eo prætextu, quod inviolabilem sibi præfixisset legem, non
 egredi è monasterio suo. Coactus tandem comparuit, & suam
 opinionem pertinaciter defendens, Presbyteratu ac monasterii
 administratione privatus est, cum Flavianus ipsum ab Ecclesiæ
 corpore resecatet, ne peste illa sana etiam membra inficerentur.
 conf. Evag. L. I. c. 9. pag. 958. Niceph. XIV. c. 47. p. 766. 767.
 Zonar. Tom. III. f. 117. b. & Spondan. Ann. 448. num. 3. 4. His re-
 bus ita gestis, Eutyches Chrysothymum Eunuchum Imperatorii
 cubiculi adit, suæ sententiæ suffragatorem: Qui, cum apud Im-
 peratorem plurimum posset, impetrat, ut Dioscoro, qui post
 Cyrilli obitum Alexandriæ Ecclesiam gubernabat, cum aliis E-
 piscopis Ephesum vocato, sceleratum illud Eutycheis dogma,
 præsentem etiam Flaviano committeretur: Is igitur Dioscorus, qui
 juris & æqui normam pro nihilo putabat, & DEI timorem con-
 temnens eundem cum Eutyche tenebat errorem; adductis a-
 liis etiam ejusdem opinionis Episcopis, Ephesum profectus E-
 tychiano dogmati suffragabatur. Resistebat ac adversabatur
 impio huic Concilio Flavianus, in quem Dioscorus insiliens
 instar indomiti asini, calcibus cordati illius viri pectus impe-
 tit, & pugnis maxillas ejus ferire non prius destitit, quàm
 Concilio expulisset, ex qua concussione tertio die obiit, cum
 novæ Romæ thronum per biennium ornasset. Dioscorus om-
 nes Episcopos qui in hoc vesano latrocinio & prædatorio ade-
 rant

rant Concilio, subscribere sententiæ suæ coëgit: nam Eunuchus ille milites armatos adesse iusserat, ut adversantes perterrefaceret: Eutyches sic in integrum restitutus, & antea abdicatione facta, Satanico hoc profusus conventu liberatus est. conf. *Evag. Lib. I. c. 10. pag. 958. & L. II. c. 2. & 4. pag. 968. 971. Nicephor. L. XIV. c. 47. p. 766. & c. 49. p. 769. Zonar. An. T. III. f. 117. b. m. Spond. An. 449. n. 3. 4. 11. & 13.* Hac felicitate Eutyches cum suis non diu fruebatur, ille enim paulo post infeliciter periit, Dioscorus autem cum cæteris Episcopis mox sedibus suis ejectus est. Nam cum iniquissimè & sceleratè hæc gesta ad Pont. Rom. delata essent, ac Imperator videret se ab Eunucho deceptum, Concil. Chalcedonense jussu Martiani coactum est, in quo Eutychediana hæresis damnata, & Dioscorus cum suis dignitate, in qua vivebat, spoliatus est. conf. *Evag. Lib. II. c. 2. p. 968. & c. 4. p. 970. 974. & c. 18. pag. 982. 983. Nicephor. Lib. XIV. c. 49. p. 769. & Lib. XV. c. 4. p. 791. & c. 30. p. 814. 824. Zonar. T. III. f. 118. b. & 119. Spond. An. 451. n. 34.*

§. XII.

Concilio hoc malum non sopitum, sed potius exasperatum est. Nam Dioscoro licet cum suis damnato, Eutychediana tamen hæresis, cum eam non solum monachi in Ægypto & Palæstina mordicus propugnarent, sed & Eudocia Theodosii vidua ei patrocinaretur, minimè deleta est. Eutychediani enim & Dioscori sectatores, decreta quoque Concilii subsannantes, ejus auctoritatem non veritate, sed Imperatoris potentia niti dicebant, & suæ sententiæ pravitate stabilire conabantur: conf. *Spond. An. 455. num. 5. & Zonar. T. III. f. 118. a.* Hisce similes erant monachi, qui solitudinem in confinibus Hierosolymorum sitis incolentes, minimè pacato & tranquillo erant animo; conqueiebantur enim de fide prodita & suo inhærebant errori. conf. *Evag. L. II. c. 5. p. 974.* Sic itaq; Eutychediani non resipuerunt, etsi speciosius & cautius locuti sint; Exemplum nobis esto Petri Mongi Epistola, quæ habetur apud *Evag. Lib. III. c. 17. pag. 1002.* in qua scribit, cum in fide hoc in concilio nil novatum inveniret, se velle ipsi consentire: conf. *Spondan. An. 451. num. 18. 19.* Leo etiam Imperator, cum per literas interrogasset, omnes ferme se Chalcedonensem approbare Synodum affirmabant, qua

a. cordis sinceritate, eventus docuit. *Evagr. Lib. II. c. 10. p. 929.*
Niceph. XV. cap. 16. p. 801. Zonar. Tom. III. fol. 119. a. & Spon-
dan. An. 457. num. 5.

§. XIII.

Tumultus hinc maximi in rebus publicis excitati. Alexandria enim, ob Dioscorum ab Episcopatu remotum, & Proterium communibus Concilii suffragiis surrogatum, maximus tumultus & plane intolerabilis ab indomita & furente plebe excitatus est. Nam uti in ejusmodi rebus evenire solet, alii fortiter & firmè adhærescere cæperunt Proterii partibus: Aliis Dioscorus Ecclesiasticæ Provinciæ administrandæ magis idoneus videbatur; Et hæc quidem res adeo in magnum processit discrimen, ut clâdes ingens eaque ferè insanabilis inde nasceretur: De qua *Priscus Rhetor* scribit, Præfectum Thebaidis eadem tempestate venisse Alexandriam, & vidisse populum uno consensu contra Magistratus impetum fecisse, jecisse lapides in militum copias, qui seditionem comprimere studebant, ipsas quoque coëgisse, ad templum, quod olim Serapidis dicebatur, confugere; tum eò populum concurrisse, templum expugnasse, & milites vivos concremassè incendio: conf. *Evagr. L. II. c. 5. p. 974. Niceph. XV. c. 8. p. 793. Spond. An. 452. num. 4.* Deinde paulo post, cum Alexandrini de morte Martiani certi essent, iracundiam cum majore furore & æstu contra Proterium renovarunt. Populus ad iram facile accendi, leviq; accepta occasione ad tumultus ciendos inflammari solet; idque Alexandrinus imprimis, qui frequenti sua multitudine, eaque obscura & abjecta, maximè se efferens, temeraria audacia, magnos sumpsit sæpe spiritus. Alexandrini ergo, tempore, quo Præsidiorum Præfectus Dionysius in superiore Ægypto commorabatur, diligenter observato, ex improvilo omnem, quem per septem ferme annorum spatium in stomacho continuerant bilem, emovere. *Timotheum* cognomentum Ælurum, olim ex Monacho creatum Presbyterum, hominem scelestissimum (qui magicis imposturis utens, cellulas monachorum noctu obivit, nominatim quemque vocans, cum responderet, ita dixit: Ego sum Angelus in hoc missus, ut omnes jubeam abstinere Proterii societate, & Chalcedonensium rerum, Timo-

Timotheo autem Æluro Episcopatum tradere Alexandrinum) ad Episcopatus gradum capessendum suffragiis deligunt, & Episcopalem in thronum detrudunt; Post paucos a. dies Proterium intra ipsam Ecclesiam, imo in ipso Baptisterio, ipsoque die Cænæ Domini, occiderunt; corpus ejus, per universam civitatem crudeliter tractum, diviserunt membratim, ac more canum interiora ejus degustarunt, reliquum deinde corpus igni, cineres vento autem tradiderunt. conf. *Evag. L. II. c. 8. p. 976. Nicepb. Lib. XV. c. 16 p. 800. Zonar. ex Cedr. An. T. III. fol. 119. a. Spond. An. 457. num. 4.* Nec in Palæstina tranquillitas fuit, sed hanc etiam maximi tumultus invasere, à Pseudo monachis Eutylianis ob Concilium Chalcedonense concitati: Cùm enim impudenter nimis assererent, hoc ipsum Concilium fuisse Nestorianum, in suam ipsorum sententiam quamplurimos, tum seculares cum monachos seduxêre, aded, ut expulso, qui adversaretur, & eos in contrariam sententiam retrahere niteretur, Juvenali Hierosolym. Episcopo, Theodosium quendam pseudomonachum, hominem perditissimum, ejus in locum substituerint. Hic Theodosius deinde, captâ in suam hæresin Eudocia, Augusta Imperat. Theodos. relicta, ejusdem ope, omnia prædonis more agens, totam illam Provinciam misere devastavit, eos omnes cædibus, tormentis, & exilio persequens, quicumque Synodo Chalcedonensi adhærerent, Ecclesiis suis ministros orthodoxos ejecit, & suæ farinæ homines eorum loco designavit. vid. *Evagr. Lib. II. c. 5. pag. 975. Niceph. XV. c. 9. p. 794. Spondan. An. 452. num. 6.* Ut hisce in locis, Dæmonis ac hæreticorum motibus, mala hæc maxima profecta erant, ita & Antiochia non ab illis libera fuit. Petrus enim Cnæpheus olim monachus Akæmeta, & ob hæresin Eutylianam ex monasterio expulsus, cum Zenone hunc in locum veniens, statim se hæreticis, quos illic reperiebat, adjunxit, plurimos de Clero ac Populo seducens, Zenonis deinde fultus favore, Martyrium, ejusdem civitatis Episcopum, orthodoxa fide præstantem, Nestorianismi accusationibus ita exagitavit, ut ipsum tandem maximos timentem tumultus coëgerit Episcopatum renuntiare, Martianus verbis hisce in renunciatione usus est; *Clero immorigero, & populo rebelli & Ecclesia contaminata renuntio, servata*
inte-

interim mihi sacerdotii dignitate, hoc ubi dixit, fecerit; Cnaphheus contra in Antiochenum thronum insiliit, ac Chalcedonense Concilium plurimum profecit. Leo Imperator, cognitis hisce, Cnaphheum in exilium ablegari iussit, sed is fuga elapsus pœnam evasit. conf. Niceph. XV. 18. pag. 813. Spond. An. 471. num. 5. Stephanus Cnaphheo substitutus est; sed nec tunc Ecclesia quiete nacta, rursus Eutychianorum opera, novis cœpta est turbinibus agitari. Stephanus etenim, quum Synaxin solenniter celebraret, Eutychiani conferto agmine templum exertis gladiis ingressi, sacerdotes sævissimè trucidarunt, & ipsum Antistitem, calamis ad similitudinem hastarum præacutis, confecerunt, corpusque ejus in Orontem amnem projecerunt. conf. Evag. L. III c. 10. p. 998. Niceph. XV. c. 18. p. 813. Spond. An. 479. n. 1.

§. XIV.

Tumultibus ita rempublicam destruentibus, discordia in Ecclesia maximè vigeat. Nec à veritate aliquid alienum dicere putamus, si asseramus, nulla existente in Ecclesia discordia, hos nec tumultus futuros fuisse: ita enim Evag. L. II. c. 5. pag. 874. cum tumultum Alexandrinum descripsisset, concludit: *Postea vero, quam Iuvenalis eo adventavit, multa & acerba mala qualia animus cuiusque suggerere solet, ex utraque factione manarunt. Nam Demon ex mutatione unius literæ, falsaque ejus interpretatione, perfecit, ut utrovis modo efferretur, sententiam omnino diversam introducerent &c.* & tandem addit; *Vnde mala, que supra posuimus, emanarunt & profecta sunt.* conf. Niceph. L. XVI. c. 9. p. 795. Hoc ipsum quoque Episcopi Ægyptiaci in literis ad Imperatorem Leonem ostendunt, scribentes: *Et postea Timotheus, qui tum Presbyter fuit, pace populi rectè de fide sentientis, tum apud nos tum apud Alexandrinos disturbata, statim post Concilium Chalcedoni celebratum, cum quatuor aut quinque duntaxat Episcopis ac paucis monachis tum perverso Apollinarii, tum pernitioso ejus ipsius Timothei errore pariter cum eo infectus, se ab Ecclesia Catholica & fide separavit ac sejunxit.* Paulo post pergunt; *Idem Timotheus ausus est anathema quasi præscripta fronte Chalcedonensi concilio annunciare; pertrahere ad se populi venalis & seditiosæ turbam, & contra divinos Canones, ordinem Ecclesiasticum, rempublicam*

publicam & Leges dimicare : Evagr. L. II. c. 8. p. 977. Niceph. XV. c. 6. p. 802. Cæterum Spondanus An. 452. n. 4. de hisce ita generaliter differt. Constat præterea, Alexandrinos & Ægyptios magna ex parte diu occasione Dioscori esse tumultuosos, ut concilium Chalcedonense resistentes, schismate fuisse ab Ecclesia Catholica omnino divisos. Id enim testatur Iohannes Damascenus de hæres. L. III. qui ait, eosdem vocatos fuisse peculiari nomine Ægyptios, itemque Schematicos & monophysitas, eorumque Principes existisse Theodosium quendam Alexandrinum, à quo Theodosiani, & Jacobum Syrum, à quo Jacobitæ appellati.

§. XV.

Ad hæc mala componenda varia adhibita sunt remedia; cum Politica, tum Ecclesiastica; *Politici* usi sunt Cæsares, quando armata manu sedare hosce tumultus & discordias coacti sunt; Ita *Martianus*, Alexandriam & Antiochiam milites misit, qui tumultus componerent, & seditiosos ad se captivos ducerent. *Evagr. Lib. II. c. 5. pag. 974. Niceph. Lib. XV. c. 8. & 9. pag. 794. 795. Vel*, cum litteras & edicta de concordia promulgarent, in quibus humanissimè pacem suadebant, & ad eam adhortabantur, vel pro autoritate ac majestate unionem imperabant. conf. *Spondan. An. 452. n. 5. & 457. n. 6. & 458. 3. ac 476. 5. Evagr. L. II. c. 9. p. 978. & Niceph. L. XV. c. 16. p. 801. & c. 18. p. 893. & L. XVI. 3. p. 828. Vel tandem*, quando tumultuosos, Ecclesia ejectos, in exilium Gangras vel aliò mittebant: alios autem Episcopos illorum loco Ecclesiis substituebant. conf. *Evagr. Lib. II. cap. 11. pag. 980. Niceph. L. XV. c. 8. pag. 793. & 9. p. 795. & c. 28. p. 812. Spondan. An. 452. num. 6. & An. 457. num. 7. & An. 460. num. 1. Quid hisce suis mediis Imperatores obtinuerint, supra ostensum est: Non enim vera pax & concordia Ecclesiæ restituta, sed seditiosi Hæretici per aliquod tempus latentes, novos deinde & prioribus pejores, commodo sibi viso tempore, excitarunt tumultus.*

§. XVI.

Politici hisce remediis deinde *Ecclesiastica* sunt superaddita; Inter quæ eminebant Concilia, quæ ad dissentientiù partes componendas coacta ac habita sunt. Ita A. C. 459. Leone Imperatore

Romano, Ricimere atque Patricio Consulibus, Constantino, poli præsentibus Romanæ sedis Legatis, exoptatum diu ab Imperatore celebratum est Concilium, non quidem Oecumenicum, ut ipse prius voluerat, sed ex proximis tantum Provinciis; convenientibus in unum LXXIII. Episcopis; adnitente Gennadio Constantinopolitano, fidei Catholicæ & Ecclesiasticæ disciplinæ acerrimo vindice, atque observantissimo custode: Perierunt quidem ejus Synodi acta, ut non nisi Canon unus adversus Simoniacos repetiri possit: actum vero in ea esse de abolenda penitus Eutychiana hæresi; ac confirmando Chalcedonensi Concilio, (quarum rerum causa præcipuè convocata) quis dubitet? conf. *Spondan. An. 459. num. 1.* Circa hoc quoq; tempus *Celeberrimū illud Oecumenicū Concilium Chalcedonense* adversus Eutychem actum, & ejus hæresi fuerat oppositum. Est hoc unum ex IV. Conciliis œcumenicis minus controversis, quorum semper in Ecclesia Christi magna fuit auctoritas, utpote in quibus Heterodoxia male feriatorum, qui extra ultraq; scripturam sapere, sibi honori ducebant; & in fundamenti salutis nostræ eversione præcipuè occupabantur, feliciter destructa; sanior vero doctrina, ex scripturis solide asserta & confirmata est. Chalcedonense hoc Concilium antecessit A.C. 449. *Concilium alterum Ephesinum*, cui interfuere CXXVIII. Episcopi, ubi Dioscorus præfedit; Synodus hæc deinde *λυσική* sive prædatoria & profana, imo latronū concursus dicta est in qua nil, cum perfidus Hæresiarcha suos stabiliret errores, nisi per vim & metum, catenasq; & gladios tentatum & extortum fuit. De qua *Evag. Lib. II. c. 4. pag. 971:* dicit, *Quod utinam fuisset nunquam habita, ne orbem terrarum tantis malis & turbis opplevisset.* Prævalebant in hoc Concilio Eutychiani, & secundum Eutychem omnia pronuntiata sunt; multi inde Episcopi orthodoxi damnati, exilio multabantur; Flavianus calcibus & pugnis aded à Dioscoro contusus est, ut paulo post moreretur. Tribus ut rem verbis complectar, omnia hic violenter, per milites in concilio præsentés, acta sunt; cum plurimi Episcopi perfidis hujus Synodi actis subscribere fuissent coacti, conf. *Evag. L. I. c. 10. p. 958. 959. & L. II. c. 4. & 18. p. 970. & 982. Niceph. Lib. XIV. c. 47. p. 767. & Lib. XV. c. 30. pag. 815. Zonar. An. F. III.*

p. 117. b. & Spoud. An. 449. n. 4. & 613. Duo etiã conventus pridem in Eutycheis causa Constantinopoli habiti erant; in quibus nil effectum est, cum Eutyches Synodi acta corrupisset: conf. Evag. Lib. 1. cap. 9. pag. 958. Niceph. Lib. XIV. c. 47. pag. 765. & Spoud. An. 348. n. 3. Tandem verd, cum Theodosius Imperator à Chrylaphio, Eutycheis Patrono, videret se deceptum, & Leo Concilii Ephesini acta Romæ examinaret; inveniētes veritatem per vim suppressam, novum Concilium moliebantur: Theodosio autem, morte prævento, *Martianus*, ejus successor, id præstitit. Hic enim Imperator magnopere cupiens, ut communis honor ab omnibus DEO T. O. M. tribueretur, & linguæ, quas impietas confusione aliqua refererat, jam pie inter se concordantes, sacrum ejus Numen, uno eodemque laudationis genere percelebrarent: De Synodo universali, cum Leone Rom. Episc. deliberavit, publicam edens ad omnes Episcopos sanctionem, qua eos Nicæam in Bithynia, ad Calendas Septembres convenire voluit. Cum autem inter hæc perturbarent Illyricum Barbari, certus Imperator, tunc facilè hostes superari; si primo religioni consultum esset, susceptum de Concilio institutum mox implere laboravit; sed quod haut tutum esse videretur, ob bellicas necessitates Constantinopoli longe recedere; iteratis litteris, Patres revocavit Chalcedonem, propinquam Constantinopoli ejusdem Bithyniæ civitatem, cui & ipse commode suam præsentiam, ne quid tumultus ab Eutycheianis moveretur, exhibere posset. Hoc igitur An. nempe 451. Chalcedone convenit ad Synodum Oecumenicam celebrandam ingens Episcoporum numerus; DC. enim & XXX. fuisse plerique Authores tradunt, quamvis *Nicephorus L. XV. c. 2. p. 789.* addat VI. ut numerus duplicetur eorum qui Synodo Nicæniæ interfuere. Collectum porro fuit hoc Concilium, non intra mœnia civitatis, sed in suburbiis, in amplissima Basilica Euphemii, Martyris olim sub Diocletiano passæ: Ita, ut dextera templi parte Romani, Bizantini & Antiocheni; In sinistra, Alexandrini & Hierosolymitani; medio autem inter hos loco, Principes & Senatores considerent. Synodo huic præerat Imperator *Martianus*, non ad ostendendam potentiam, sed ad confirmandam fidem, ut inventa veritate dissidia tolle-

rentur. Vicarii Pont. Rom. fuere in hoc Concilio Pascasianus & Lucentius Episcopi, cum Bonifacio Presbytero, qui deinde sibi cæteris Episcopis adjunctis, sequentes habuere sessiones.

§. XVII.

In Sessione I. Vicarii Papæ Romani protestati sunt, ne Dioscorus cum illis in Concilio consideret; sed sese reum sisteret; quod cum factum, productæ sunt contra eum supplices Eusebii Episcopi Dorylenfis litteræ, quæ ipsum ut Hæreticum & Flaviani interfectorem accusarunt; recitatis deinde conciliabuli Ephesini actis, nec non Synodi Constantinopol. adversus Eutychem, de omnium Patrum sententia iudices pronuntiarunt damnationem Thalassii, & aliorum qui cum ipso Dioscoro improbo Ephesino conventui præfuerant; eorum autem, quos item damnassent, absolutionem. *In II* soli Episcopi congregati sunt, ut prorsus de prioribus agerent; Eusebius, iterum Dioscorum accusavit, petens, ut post actorum lectionem adversarius in Concilio compareret: Cùm itaque ter citatus, conscientia quasi stimulo percussus, non veniret, & nil jam reliquum ad ejus excusationem superesset; unanimis Episcoporum consensus Dioscorum omni Episcopali dignitate & sacerdotali ministerio spoliatum, pronuntiavit. De hoc deinde literas ad Imperatorem, & abdicationem Dioscoro miserunt. *Conventu III* primum responsum est ad rogata Principum, de vera re, & quæ fide doceri cupientium; dictum postea, non debere quicquam amplius de causa Eutythis semel discussa statui: In quam sententiam omnes quasi pedibus iverunt: cùm etiam omnes Episcopi, se eadem affirmare, clamarent, & Principes verbis quemque Patriarcham hortarentur, ut una & altera persona cujusque eorum diceceseos in medium prodiret, quo sententia cujusque perspicua cognosceretur: *Florentius* Sardenfis Episcopus potestatem petiit, ut cum Concilio & rebus tempore deliberatis, ipsi possent ad veritatem accedere: Tunc *Cecropius* Episc. Sebastopolitanus, fides, inquit, & præclare exposita est à CCCXVIII. Patribus, & confirmata deinde à Patribus Athanasio, Cyrillo &c. ac jam denuo à Leone stabilita: petimus itaque, ut horum fidei formula legatur. Qua perlecta, totum Concilium clamavit: ista est fides Orthodoxorum; sic omnes

mnes credimus &c. Lecta dein formula fidei à Patribus 150. Constantinopoli edita, simili acclamatione approbata est. Rebus hisce confectis, *Aelius* Archidiaconus Cyrilli, Epistolam ad Nestorium, quam omnes Episcopi Ephesi congregati, subscriptionibus suis ratam fecerant, cum illâ, quam ad Johannem Antiochiæ Episcopum Cyrillus dederat, produxit, & ut perlegerentur, postulavit: quod cum factum esset, Illustres Principes sciscitabantur, utrum quicquam amplius dubitarent? Responderunt omnes negando. Post Atticus Nicopolis Episcopus dies aliquot omnibus dari postulavit, ad deliberandum, ut ea, quæ & DEO placerent, & S. Patrum doctrinæ consentirent, constanti & stabili mente decernerentur. Hujus petitiō Principes annuerunt, & illis ad deliberandum dies quinque, ut cum Anatolio Constantinopolitano Antistite convenirent, concesserunt; tandem adjecit Concilium, petimus à Patribus, ut Concilii hujus primarii pro nobis orthodoxis Imperatori & Augustæ supplicent: Omnes peccavimus, omnibus detur venia! Hisce aliisque generis rebus agitatis, conventus dimissus est. *Proximo post Conyentu* nempe IV. cum publicatum esset, Flavianum & Eusebium in Ephesino Concilio altero ini- que abdicatos, jam itaque Concilium, si sanctis, & divinis, Imperatori placuerit, secundum canones, Dioscorum cum suis vicissim omni Episcopali dignitate spoliasse, Episcopos, qui ibi erant coacti, interrogabantur utrum litteris Leonis & fidei tum CCCXVIII. Patrum Nicæn, tum CL. Constant. consentirent? *Anatolius* Constantinop. Antist. & omnes qui aderant ad unum responderunt, Leonis Epistolam cum fide SS. Patrum quos diximus consentire; & sic eidem Epistolæ subscriperunt. Hisce ita constitutis, clamavit Concilium, omnes assentimur, omnes ista approbamus, omnes similiter credimus, omnes eadem sentimus, omnes sic credimus; ad multos annos vivant Imperator & Augusta. Cum autem quidam ex illis dicerent, Deo rationem reddituros eos esse quod sibi inscientibus Dioscorum abdicassent, & ita Concilii acta constituissent, clamaverunt cæteri; Dioscorum DEUS abdicavit, Dioscorus jure abdicatus est. Isti deinde qui Leonis Epistolæ subscriperant in Concilium adscripti sunt. His confectis rebus, supplices libelli ab Episcopis Dice-

celeos Ægypti Imperatori oblati, legebantur, in quibus Ægyptii confitebantur, se Symbolo Nicæno assentiri, & omni hæresi tum Arii, tum Eunomii, tum Manetis, tum Nestorii, tum eorum qui docent, carnem Domini nostri de cœlo delapsam, anathema denuntiare: Interrogabat tunc Concilium, cur non & Eutychi anathema dicerent, & Leonis consentirent Epistolæ? Respondebant, multos adhuc esse in Ægypto Episcopos, seque non posse absentium personas suscipere; exspectaret Concilium Archiepiscopum, qui, sicut mos postulat, illius sententiæ morem gereret. Supplices deinde quorundam monachorum libelli proferebantur; quorum summa fuit, ut nemo chartis ullis subscriberet, donec Concilium frequens cogeretur, & Dioscorus cum suis injuste abdicatus, Concilio interesset; hoc si non fieret, se à communione Episcoporum se separatuos. Lectus est responsionis loco canon, de iis qui se separant, & cum adhuc repugnarent, supplices libelli Fausti addebantur, ab Imperatore petentes, ne monachi, qui ante rectis dogmatis restitissent, deinceps reciperentur, propterea, quod Dorotheus monachus Eutychem vocaverat orthodoxum. *Post V.* Facto Conventu Asclepiades Diaconus Constantinop. decisionem de fide, Principum jussu legit, quæ videbatur, non esse in Commentarios referenda; De hac nonnulli dissidebant, alii assensi sunt eidem. Principes deinde Leonis epistolam in decisione inferi voluerunt, cui cum Episcopi contradicerent, affirmantes, aliam non debere fieri decisionem, (eam enim perfectam esse) ista ad Imperatorem deferebantur, qui jubebat, ut ex Episcopis Orientis VI. ex Ponto III. ex Asia III. ex Thracia III. ex Illyrico III. præsentibus una Anatolio, & Episcopi Romani Vicariis, in templo convenirent, recteque de fidei rebus, & singuli suam ipsorum fidem, declararent; vel certum scirent, Concilium in Occidente ea de re coactum fore. Cum itaque ab hisce rogatum esset: Dioscorone assentirentur, Christum esse ex duabus naturis asserenti; an Leoni, dicenti duas in Christo naturas? Clamarunt, se & Leoni credere, & eos qui ei contradicunt, pro Eutychanis habere: tum Principes dixere, à Leone hoc adungi; nempe in Christo duas naturas esse conjunctas, quæ nec converti, nec dividi, nec confundi possint. Ingressis

lis demum Euphemix templum, fidei decisio legebatur; quæ inter alia hæc notatu digna & h. l. probe notanda habebat. Nam illis, qui mysterium incarnationis in duos filios dirimere vituntur, Concilium hoc strenuè resistit, & eos, qui divinitatem unigenitis paribilem dicere audent, à Sanctorum Conventu excludit, & illis, qui in duabus Christi naturis commixtionem aut confusionem esse statuunt, fortiter ad versatur, & qui formam servi quam ex nobis sumpsit, ex cœlesti aut alia quapiam essentia constare prævesania sentiunt, eos exagitat. Denique is, qui ante conjunctionem naturarum duas naturas, post conjunctionem autem unam solum in Domino inaniter & falsò confingunt, edicit. Quamobrem S. Patrum sententiam secuti, unum & eundem filium Dominum nostrum J. C. confitemur, & uno consensu omnes docemus, eum perfectum in divinitate, perfectum etiam in humanitate, verè DEVM. hominem verè, eumque ex anima rationis particeps & corpore constare; secundum divinitatem Patri consubstantialem, nobis autem consubstantialem secundum humanitatem, nobisque in omnibus excepto peccato similem; ante secula à Patre genitum secundum divinitatem, in extremis diebus propter nos nostramque salutem ex Maria virgine & Deipara natam secundum humanitatem: Unum & eundem J. C. filium Dominum unigenitum ex duabus naturis, sine earum confusione, sine mutatione, sine divisione, sine secretionem cognitum, & naturarum differentiam propter copulationem minimè sublatam; sed proprietatem utriusque natura integram servatam & in una Persona sive ὑποστάσει una, ut Greci loquuntur coherentem, non in duas partitam aut divisam Personas, sed unum & eundem filium unigenitum DEVM, verbum & Dominum J. C. sicut antiquitus Propheta de eo & post ille ipse Christus nos docuit, & idem ipsum Patrum Symbolum nobis tradidit: &c. Quæ perfecta clamatum est, ista omnium Patrum fides; Episcopi Primarii jam huic subscribant; ista Apostolorum fides, hujus quasi vestigiis omnes insistimus; omnes ita sentimus: Tum Principes hæc decreta & approbata ad divinam Imperatoris Celsitudinem detulerunt. In VI. verò Conventu Martianus Imperator aderat, de quæ Concordia ad Episcopos orationem habuit, atque ejus jussu, decisioni fidei per Aëtium lectæ subscripserunt ad unum omnes. Rursus Imperator binas ha-

buit

buit conciones, & ejus hortatu canones sanciti sunt, jus quoque Metropolitanum Chalcedoni tributum. *Ad VII.* postea confessum ventum est, & in eo Canones compositi sunt. *In IX.* deinde celebrata sessione, de prerogativa Episcopi Antiochia & Hierosolym. actum. *IX. Conventus* Theodoretum à Dioscoro depositum, ad propriam Episcopatus sedem restituit. *In X.* Jbæ causa fuit agitata, sententia autem in posterum diem dilata fuit. *In XI.* Acta Concilii secundi Ephesini irrita facta sunt, & Jbas Synodi judicio Episcopatum suum recepit. *In XII. Conventu* Bassianus Ephesii Episcopus, ut abiret Episcopatu, & Stephanus eundem reciperet, decretum est; idque per alium conventum confirmatum. *XIII.* Conventu causa Eunomii Episcopi Nicodemia, & Anastasii Nicææ disquisita fuit, qui inter se de suis ipsorum civitatibus contenderunt. *In XIV.* tandem causa Bassiani fuit excussa, & tandem concretum, ut Episcopalis sedes Constantinopolitana proximum locum post Romanam obtineret, quamvis contradicerent Leonis Legati: conf. *Evag. Lib. II. c. 2. 3. & 4. pag. 968. 974. & c. 18. p. 982. 993; Niceph. L. XV. c. 2. 8. p. 788. 794. & c. 30. p. 814. 824. Zon. T. III. f. 118. a. & b. Spond. An. 451. n. 1. & 4. & 9. 33.*

§. XVIII.

Non autem hoc Concilium, uti quidem Imperator cum Pontif. Rom. sibi spem fecerant, Ecclesiæ diu exoptatam pacem restituit, aut dissentientium inter se de religione & fidei articulis, animos composuit. Obstabat I. Sententia orthodoxa, quæ è diametro quasi hæresi Eutyichis & Dioscori opposita, cui nullo modo contrariæ sententiæ addicti assentiri volebant: Uti *Evagrius Lib. II. & III.* testatur, Eutyichianos non solum illud Concilium & ejus decreta rejecisse, verum etiam cum illud, tum Leonis de fide decisionem anathemate damnasse. Ipse enim genius hominum diversa religione imbutorum sibi invicem repugnat, ut coire non possint; consistit autem unitas non tantum in verbis, sed etiam in perfecta congruentia animorum, ut idem sub verbis intelligamus. II. Homines limitanei nullo modo decisione Concilii contenti erant, sed uti supra vidimus, semper protestati sunt de iis, quæ in Concilio acta, nec Epistola Leonis nec decisione fidei subscripserunt, se excusan-

excusantes, absentium personam sustinere non posse: Hacce deinde occasione rebelles monachi minabantur, se à communione Episcoporum sese separaturos, nisi contumelia à monasteriis tolleretur. III. Anathema etiam, omnibus qui vel contra hoc Concilium auderent aliam fidem componere, aut proferre, aut docere, denunciatum, Orthodoxos ab Heterodoxis dirimebat. Et sic frustra Cæsar cum Episcopis dissentientes hoc Concilio unire conatus est. *conf. loca ad præced. §: allegata.*

§. XIX.

Zeno igitur Imperator, Leonis socer, & Ariadnes maritus; quem §. V. descripsimus, cum tot remedia, ad pacem reconciliandam proposita, omnino felici caruisse eventu videret, & Republicam tum fore stabilem & felicem, pacem quoque Ecclesiæ constantem, persuasum sibi haberet, si ipse neutrius partis sententiam in totum rejiceret, sed cuique suam permetteret libertatem; *Acacio & Petro Mongo* consulentibus, Henoticum suum conflavit. In quo Eutychi in speciem quidem anathema denunciavit; non tamen sincerè fidem Chalcedonensem approbans, talia verba usurpavit, sub quibus & Eutychiani latitare poterant. Ambiguus enim loquendi formulis expressum Henoticum, sensum satis commodum prima facie admittebat, interius verò veneno tinctis. Simile huic Henotico *Carolus V.* superiore seculo *Interim* perscribi curavit. De quo *Petrus Svanus* in *Histor. Concil. Trid. Lib. III. p. m. 324.* narrat: *Quod viri docti ejus temporis sibi revocarint in memoriam Ένωτικόν Zenonis, Ένδεσιν Ηερακλίου, & τύπον Constantis, aliasque id genus scissuras Ecclesiæ, quibus Imperatoria de religione constitutiones causam dedere; dixerintque, ad tria illa nomina, ante ævo unitatis prætextu Ecclesiæ propter divisiones infausa, quartum hoc Caroli V. Interim, non immerito posse adnumerari.*

§. XX.

Hic qui prætendebatur huic Henotico finis & scopus, primo intuitu nil præ sefert, quod in vituperio ponas, quin potius ita sese nostris insinuat animis, ut non modo eum appetamus, sed & feliciter obtinendum avidè exoptemus. Erat autem hujus Henotici finis intermedius Conciliatio dissentientium. ita enim habet Epistola: *Piusque DEI populus in pace & divina*

concordia ; &c. & iterum ; Libelli nobis supplices oblatis ; vehementer nos obtestantur , ut sanctissimus Ecclesius restituatur concordia , membraque membris jungantur &c. & in fine : Quocirca vos spirituali matri Ecclesia adjungite , atque secundum unam solamque fidei decisionem CCCXVIII. Patrum nobiscum una divina in ea communione fruimini. Nil certe melius secundum externam quidem formam concupisci poterat , quam certaminis meta & concordia Catholica. Sicuti enim nemo est , qui gaudere nolit , ita nemo est , qui pacem habere nolit , quandoquidem & ipsi , qui bella volunt , nihil aliud quam vincere volunt ; ad gloriosam ergo pacem bellando cupiunt pervenire. conf. Aug. de C. D. L. XIX. c. 12. Pacis & concordia nomine nil dulcius , nil optatius ; Et quis quaeso Christianorum a pietate & concordia tam remotus erit , qui exoptatissimam tranquillitatem & auream Ecclesiae pacem , unde Salvator noster **שן השלום** Esa. IX. 6. dicitur , repudiaret. Sed haec , ut per se verissima , ita in hypothesis falsissima , & persistere nequeunt : Optime quidem conveniunt paci verae , non ita fucatae , falsa , & veram destruenti. Fraternali itaque & spirituali communionem , quam hodie Irenaei filii cum Papistis , & Calvinianis ineundam & colendam proponunt , ut ut illi errores suos adhuc retineant defendant & propugnent , veritatem vero caelestem reprobent , infectentur & impugnent : merito cum Beato & Acutissimo D. Daunhayvero in Syncretis. recto p. 2. appellamus , quod foris sit amabile , delicata & pulchra ; at si intima introspicias cubilia , immane monstrum ; serpens , intus Satanas , εἰρήνη , intus Ἐρυνυίς ; extus pomum Ἐπιδῶ , intus ἐπίδ' is : uno verbo , Hyena , de qua Syrac. cap. XIII. v. 22. τίς εἰρήνην ὕειν πρὸς χύρα;

§. XXI.

Vltimus & summus , quem hoc suo Henotico finem obtinere intendebat Zeno , corroboratio erat Imperii , & throni confirmatio : Nil enim magis tum temporis sibi expetendum ipsi videbatur , quam favor , amor & concordia eorum , quos nuperissime denuo subjecerat. In memoria adhuc recenti erat exemplum Basilisci Anti-Cæsaris ; hic si Encyclicis suis pacem Ecclesiasticam obtinisset , nunquam de throno & imperio fuisset dejectus ; constabat quoque insuper , quam interna dissidia Barbaris occasionem dedissent.

dedissent, ut S. Imperium devastarent, imo aliquando Imperatores ipsos expulissent. Hoc Zeno secum agitans, non uti decebat, gloriam divinam, sed Imperii sui conservationem & felicem gubernationem, ultimum h. l. finem faciebat. Ita enim in suo Henotico statim à fronte scribit: *Quoniam pro certo scimus, Imperium nostrum à sincera, sola, & vera fide, tum initium habuisse, tum stabilissimum esse, tum robur ac praesidium, quod expugnari nequit, ex ea sumpsisse, ideo &c.* Item: *piuque DEI populus gratas acceptasque preces DEO pro nostri imperii conservatione offerat.* Tum non modo omnia adversariorum genera fracta debilitataque concident, verum etiam omnes alii mortales suam ipsorum cervicem jugo nostri Imperii proximè ac securum DEVM sponte subjiciunt. Hoc quoque unicum est, quod Principes, si Irènepoëtis consentiant, impetrare sperant: Ita enim M. Auron. de Dom. L. VII. c. 12. *Ha religiois vanissima dissenfiones turbarum causa sunt ingentium, bella civilia inter Christianos excitant, Rempublicam etiam ipsam civilem pace & tranquillitate sua frui non permittunt; & quod malorum omnium temporalium summa est coronis, Turcam excitant, ut hoc, quod reliquum est nostrae Europa, in quod vehementer inhiat, totum devoret & absorbeat.* Verum enim vero frustra hic Pseudo-Politici sibi blandiuntur, & persuadent, pacem hanc syncretisticam statum Reipublicae reddere meliorem, quin potius se suosque majori periculo exponant, ac potentissimi DEI iræ subjiciant. Ita enim D. Dannhavv. in *Myst. Syncret. retecto* p. 116. scribit: *Dudum suo malo experta est Germania, quid barbara Syncretatio damni dederit, quid datura ejus gemella Syncretizatio, hanc temere metuit; metuere sane debet pradam ovium, canum vigiliu sublatis, voce prohibita: metuere debet incestina bella è gliscente sub Syncretismo violento, veritatis se aliquando vindicatura, oppresso igne.* Haut imprudenter monuit in nup. Thorun. Colloq. Charit. Schönhoff. *Jesuita sess. 22. suffocari quidem ad horam posse immittiores odiorum flammis; necesse tamen esse, ut semper trepidant, qui se sciant incedere per ignes suppositos cineri doloso.*

6. XXII.

Media, quæ Zeno ad hunc suum obtinendum scopum proponebat, alia erant negativa, alia positiva. *Positiva*, Symbo-

tria, Nicænum, Constantinopolitanum & Ephesinum. *Nicænum*, quod habitum est A. C. CCCXXV. & à Constantino M. Nicææ urbi Bithyniæ coactum; in quo tot convenerunt ex toto orbe Episcopi, quot Abraham servos habebat, cum Reges superaret, conf. *Gen. XIV. 14.* Hi omnes una voce & sententia, paucis exceptis, qui ad Arium defecerant, impium Arii dogma; quod *solus Pater esset natura DEVS & æternus; Filius quidem ante secula à Patre conditus, sic tamen ut aliquando tempus fuerit, quo non esset: non natura DEVS, atque idè Patre inferior, cum non eandem cum ipso haberet essentiam,* damnarunt &; præclaram illam fidei confessionem, quâ Ὁμολογία Filii DEI strenuè asseritur, quæque adhuc hodie, Symboli alicujus universalis instar, apud omnes ubique Christianos obtinet, condiderunt, atque Ario anathema dixerunt. conf. *Euseb. de vita Constant. Lib. III. c. 6. 20. p. m. 228. 284. Socrat. Lib. I. cap. 5. 8. pag. 397. 409. Theod. L. I. c. 7. pag. 602. Sozom. Lib. I. c. 16. p. 44. Zonar. T. III. An. f. 109. b. Niceph. L. VIII. c. 13. 23. p. m. 325. 341. & Spondan. An. 325. num. 1. 50.* Secundum Oecumenicum Concilium, *Constantinopolitanum* nempe, jussu Theodosii Senioris, Principis Ecclesiæ & Republicæ utilissimi A. C. CCCLXXXI. ab Episcopis CL. contra Macedonianos fuit celebratum; In quo Macedoniani, ut à perverso dogmate & impiis in Spiritum S. blasphemis discederent, ac ad fidem consubstantialem Symbolumque Nicænum accederent, primū fideliter sunt admoniti; quod cum recusarent facere, anathemate sunt percussi, Patres autem contra adversariorum hæresin Symbolo Nicæno hæc verba adjecerunt: *Et in Spiritum S. Dominum vivificantem, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & glorificatur, qui locutus est per Prophetas.* conf. *Socrat. L. V. p. 527. Theod. L. V. c. 8. p. 700. Sozom. L. VII. c. 7. p. 898. Zonar. T. III. Annal. fol. 116. 2. Niceph. XII. c. 12. & 13. pag. 603. 604. Spondan. An. 381. n. 2. 6.* Tertium denique Concilium Oecumenicum, *Ephesinum*, instante Cyrillo, qui contra Nestorium scripserat, jussu Imperatorum A. C. CDXXXI. indictum est: In hoc venerando Patrum confesso, Nestorius blasphemis, (quas in Christum dicere non erubescbat, negans; *DEVM hominem factum; Mariam Θεοτόκον esse; duas in Christo naturas esse unitas;*) accuratius excussis, unanimi CC. Episcoporum

tum suffragiio damnatus & excommunicatus est. XII. vero Cyrilli capita, una cum Anathematismis, quæ habentur apud Niceph. XIV. c. 33. pag. 746. sunt recepta, conf. Socrat. Lib. VII. c. 33. p. 583. Evag. L. II. 3. 4. p. 954. 955. Zonar. Tom. III. An. p. 117. b. Acta Synod. Ephesin. Peltan. Tom II. c. 10. p. 378. Niceph. L. XIV. cap. 33. 34. p. 746. 748. Hisce jam recensitis decretis & Symbolis Conciliorum insistere, & assentiri volebat Zeno, videns, nihil in istis haberi, quod Eutyichiani, quos fratres & Ecclesia sibi membra optabat, simul profiteri non possent: Existimans præterea, tria illa Symbola sufficienter omnia creditu necessaria proposuisse; in illa igitur generalitate acquiescendū esse, volebat. Hæc enim statim ab initio Henoticum ipsius habet: *Fidem sinceram, quam divini Numinis instinctu CCCXIX. S. Patres Nicææ congregati exposuerunt, quamque etiam confirmarunt CL. S. Patres Constantinopoli coacti, laboramus, ut in S. Catholica & Apostolica Ecclesia plene & perfecte expleatur, & deinde, Quocirca dedimus operam, ut vos intelligatis, cum nos, tum omnes ubique Ecclesias, non aliud Symbolum, vel doctrinam, vel decisionem fidei, vel fidem, quam S. Symbolum, de quo diximus, CCCXVIII. Episcoporum; quod CL. Patres, quos supra commemoravimus, confirmarunt: aut habuisse, aut habere, aut habituros esse, aut scire, alios habere; nam hoc solo nostrum imperium, uti docuimus, conservari confidimus.* Et paulo post: *Eidem quoque assensi sunt S. Patres in Concil. Ephesino congregati, qui impium Nestorium, & eius erroris fautores, ministerio Ecclesiastico abdicarunt: approbamus ea, quæ XII. Cyrilli capita, pia memoria S. & Catholica Alexandrina Episcopi &c. & iterum, quare cum exploratū habeamus; cum omnes sanctas ubique & orthodoxas Ecclesias, tum eorum Præsides Deo charissimos, tum nostrum imperium, nullum aliud symbolum aliamvè fidei decisionem, præter symbolum, de quo modo sumus locuti, vel admittere velle, vel admisisse.* Et tandem: *Quocirca secundum unam solam fidei decisionem CCCXVIII. S. Patrum nobiscum una divina in ea communione frui mini.* Idem certum est, quod hodie mirum in modum jactitent illi, qui diversas in religione partes conciliare laborant, Substernunt enim, & illi tale quid generalius, ut eo facilius cum quibuscunque conveniant, Symbolum scilicet Apostolicum, & Oecumenicorum Conciliorum publicas confes-

nes simpliciter intellectas ; utpote , quæ explicite , adæquatè , & specificè omnia comprehendant , ut nil haberi debeat profi- dei dogmate , aut articulo , quod in illis non contineatur.

§. XXIII.

Quorsum hoc tendat , quod Zeno ita voluit commendare , medium positivum , & jubere , ut omnes unicè Symbolo Nicæno assentirentur , faciliè apparet ; locum nempe Cæsarea authoritate soli illi Symbolo , quod in synodo Nicæno compilatum , in Constantinop. & Ephesino autem explicatum , ut antiquissimo , completissimo , & omnia creditu necessaria comprehendenti esse concedendum ; contra verò , novum illud Chalcedonense non esse tolerandum ; cum , ut existimabat Imperator , unionem & bonum ordinem DEI Ecclesiarum turbaret , pacem quoq; mundi totius , imo Imperii sui felicitatem impediret , ideoque abrogandum . Imperator videbat optimè , quantum pro retunden- da Eutythis doctrina acta Concilii Chalcedonensis facerent ; & propter rationes §. 17. allegatas , obstarent , ne pax ex sua sententia Ecclesiæ restitueretur : *Medium itaque negativum* , suo instituto promovendo maximè idoneum , arbitratus est Zeno , esse *Symboli Chalcedonensis remotionem* ; Ita enim ejus verba se habent in Henotico : *Quod si quinquam aliud (præter supra nominatum Concilium Nicænum) habeat , eum ab Ecclesia alienum existimamus : & deinde : Qui autem aliud quiddam vel senserit , vel sentiat , sive jam , sive alias , seu in Concilio Chalcedonensi , seu in alio quovis Concilio , anathema indicimus* . Quod hoc ipsum medium , jamdudum à Zenone excogitatum , postliminè nostris quoq; temporibus in crustatū sit , & adhuc à Pacificato- ribus in crustetur , nemo ignorare potest , qui Irenica hodierna consilia intellexerit . Quid enim aliud Irenopoëtæ faciunt , quando standum determinatione antiquitatis , & quin- que seculari urgent , quam quod accuratiores fidei expositiones spernant , ne Arminianos , Calvinianos , & Pontifi- cios pro Hæreticis agnoscere teneantur . Ipsis autem sunt Hæreti- ci , non ii , qui contra veritatem fundamentalè in sacris litteris contētā , contrariū docent ; sed nescio qui alii , qui quidem Christiani audire cupiunt , interim tamen quoddam fidei dogma , ad salutem absolutè necessarium , vel Symboli apostolici Articulum propo- situm ,

fitum, & eatenus non incognitum, positivè, expressè, directè & que negant, ac tanquam falsum rejiciunt.

§. XXIV.

Zeno autem, quo magis fallacem hanc concordiam, & dubiam pacem, utpote nullo firmo stantem talo, aut certo fundamento subnixam, suis persuadeat, pluribus utitur pigmentis. Sicuti enim omnis ratio dicendi tribus ad persuadendum rebus absolvitur; ut probemus nempe, vera illa esse, quæ defendimus; tum, ut conciliemus nobis eos, qui audiunt; & demùm, ut animos eorum, ad quemcunq; causa postulaverit, terminum impellamus; ita & Zeno hanc secutus est methodum. Primò enim *induxa* proponit *argumenta*, à pietate & prudentia in tollendis publicæ pacis impedimentis, & stabiliendo Imperio desumpta; quando statim à fronte ea collocat, quibus animi & naturæ suæ affectum in sinceriolem DEI cultum, & veram religionem, nec non uberiolem Reipublicæ salutem declaret, animumque adeo vel audientis, vel legentis sibi faciliorem reddat, atq; conciliet: *Quoniam*, inquit, *pro certo scimus, Imperium nostrum à sincera solum & vera fide tum iniriium habuisse, tum robur ac præsidium, quod expugnari nequit, ex ea sumpsisse; noctes diesq; non precibus solum, sed studio etiam omni & legibus sanctis laboravimus, ut ea in sancta Catholica & Apostolica Ecclesia DEI, quæ ubique terrarum est, quaque immortalis & sempiterna nostri Principatus quasi parens est; plenè perfecteque expleatur.* Et deinde: *Jam cum constet inter omnes, nos, Imperiumque Romanum, sincera fidei subsidio conservari, cum ergo efferuntur litteræ &c. Quotusquisque ergo est, qui non optarit, ista corrigi, adque statum reduci meliorem; quos circa dedimus operam, ut vos intelligatis: &c.* Nam hoc solo nostrum Imperium, uti docuimus, servari confidimus. Anathema deinde dixit, cum Nestorio, tum Eutychi, & talem fidei proposuit confessionem; ut subdolè persuaderet, veram & sinceram se tenere religionem; deinde prudentiæ quoque meminit, quam in tollendis publicæ pacis impedimentis, stabiliendo imperio, & promovendis subditorum utilitatibus ex boni Principis officio adhiberet &c. Hic, nisi in totum fallor, & Irenopoëtæ; quos nostra alit ætas; Zenonem imitantur; Pietatem enim & isti jactant, eamque unice sibi cordi

cordi esse clamitant, cum interim tamen talem adornant religionem & fidem sarcinant, sub cujus tegumento nullus fere error latere non possit; tale denique Ecclesiæ ædificant ovile, quod & lupos cum ovibus complecti possit; addunt deinde, curæ sibi esse pacem ac tranquillitatem publicā, uti D. Danhaerius ostendit in *syncretism. detecto* sect. III. p. 53. quando ex *Parai Irenico* c. 14. hæc allegat: *Arrigite quasi aures, ô Proceres Evangelici, (Theologi enim surdi sunt,) neque, an Syncretismo cruento Syncretismum pacis opponere debeatis, diutius cunctamini, nè serio tandem subeat Bucolicus luctus*

— — Hem! quo discordia cives
Perduxit miseros! Hem quos consenuimus agros &c.

§. XXV.

Propositis ita ἱθικαῖς argumentis, propius deinde Zeno rem aggredditur, rationes & *argumenta λογικὰ* subnectens, quibus se ad præsens negotium de rejiciendo symbolo Chalcedonensi, & concordia impofterum stabilienda, adigi docet; Quibus etiam firmitus hominum mentes constringi, inque suas partes allici, existimat: Ostendit itaque, hoc suum propositum de uniendis dissidentium animis, non tantum esse pium & æquum, sed maxime etiam utile, cum magna tollat mala; ita enim Henoticum: *Nam si præpotens DEus & Servator noster I. C. qui ex S. Maria virgine Deipara carnem sumpsit, & natus est, nostras consentientes laudes & cultum, quem ei tribuimus, approbet, lubensque & quasi parato animo excipiat; non modo omnia adversariorum fracta debilitataque concident; verum etiam alii omnes mortales suam ipsorum cervicem jugo nostri Imperii, proxima ac secundum DEum spontè subjicient, & pax eiusque commoda, æquabilis aeris temperatio, fructuumque cuiusque generis abundantia, aliaque omnia, quæ sunt ad humane vitæ usum accommodata, affatim suppeditebuntur.* pergit deinde: *Demon pro certo persuasus, si corpus Ecclesiæ concordia vinculis firmè cohærens impugnaret, se superatum iri. Nam quia membra Ecclesiæ non coalescebant, factum est, ut infinite hominum multitudines, quas temporis longinquitas, tot annorum curriculis ex hac vitæ exemerit, partim baptismatis lavacro carentes mortem obierunt, partim divina communionis minime factæ participes ex corporis custodia emigrarunt. quia etiam*

cedes

caedes ferè infinita inde facta, & non terra modo, verum etiam aër copiosa sanguinis effusione inquinatus. Quotus quisque ergo est, qui non optaret, ista corrigi, & ad statum reduci meliorem? Tandem, cum ostendisset, Symbolo Nicæno Patres probatos interfuisse, & in Constantin. & in Ephesina Synodo collectos; omnes quoque Ecclesias orthodoxas, & earum Præsides Symbolū illud semper admisisse, & confirmasse; Populum quoque id ipsum Symbolum amplexatum, salutari Spiritus S illustrari lumine, & sacro baptismatis lavacro tingi: hæc addit: *Ista equidem certè vobis scripsimus, non ut novarem fidem, sed ut de fide vobis penitus persuaderemus.* Utinam similia argumenta, nostro seculo Irenicis scriptis insita, non invenirentur. Multos enim sanctum sc. illud concordia & pietatis studium, multorum commodorum jactantia commendatum, & hæderæ instar præfixum, decipit. Omnia ipsorū consilia quam maximè pietatis & utilitatis fucō ornata sunt: Bene, ajunt, & nos credimus, quod majores pii crediderunt, nil negamus, quod littera catechetica, aut Symbolum Apostolicum, omnibus creditu necessarium, proponunt, veneramur fidem illam Apostolicam, recipimus, tuemur: desinant ergo lites, redeat pax amabilis, in dextra fidesque! Omnia quidem splendida & perquam speciosa; quæ autem sub hisce ita speciosè dictis latent mala, in scriptis suis anti-syncretisticis pluribus D. Hunnius, Hulsemannus, Dannbauerus, & Calovius, ad oculos demonstrarunt.

§. XXVI.

Addit tandem Imperator *argumenta παρησιας*, ut affectus eorum, ad quos scripserat Henoticum, concitaret, & ad assumenda unionis propositæ remedia persuaderet, ideoque non tantum anathema annunciat resistentibus, sed & favorem DEI & sui promittit obedientibus: ita enim Henoticum: *Quod si quicumquam aliud habeat Symbolum, eum ab Ecclesia alienum existimamus: & iterum: Cuique autem, qui aliud quiddam vel senserit vel sentiat, sive jam sive alias, seu in concilio Chalcedonensi, seu in alio quovis concilio, Anathema indicimus.* Tandem hisce concludit verbis: *Quocirca vos spirituali matri Ecclesie adjungite, nam sacrosancta vestra mater Ecclesia, dum vos ingenuos suos filios amplecti cupit, tum vestram diu optatam dulcemque vocem audire*

desiderat. Propere igitur vos ad eam recipite, nam si hoc prestiteritis, non Domini modo Servatoris & DEi nostri I. C. benevolentiam vobis conciliabitis, verum etiam à nostra Celsitudine magnam laudem consequimini. Nec ab hisce, illos, qui nostro seculo Irenes volunt filii esse, inanes profus dicere possumus. Deest quidem adhuc quibusdam brachium seculare, hoc si accesserit, experiremur fortè, (quod tamen DEus clementissimè à nobis avertat,) hos, qui cooperantur, ac à spiritu mendaci, & homicida se duci patiuntur, multò fore pejores aliis hæreticis, illos, quos persuasionibus suis fraudulentis sibi adjungere nequeunt, fulmine anathematis percussuros.

§. XXVII.

Hæc jam est Helena illa, satis splendida & amabilis, Zenonis jussu ab omnibus amplectenda; sed, age, larvam detrahamus, & facie sua genuina istam sistamus, ut non facilè quisquam eandem amaverit. Proposuerat Zeno *medium positivum, sufficientiam sc. Symboli Nicæni in fidei articulo, in Synodo Constantinopolitana, deinde & Ephesina declarari*: Secundum hanc unam solamque fidei decisionem volebat concordiam inter dissentientia membra recõciliari. Hoc autem medium ad hunc finem fuisse ineptissimū, eò apparet, quod in istis Symbolis de præsentī materia, hæresi nempe Eutychniana, nihil, saltem ex professo, fuerit definitum. Operæ pretium itaq; fecisset Zeno, si & illud, ex quo deduxerat conclusionem, probatum dedisset, quod nimirum Synodi Nicænae sola & unica fidei confessio, satis esse possit, non solum ad regnum gratiæ per baptismum ingrediendum, sed & regnum gloriæ impetrandum. Vidimus supra §. 21. scopum non fuisse Conciliorum, omnes exponere articulos fidei fundamentales; sed controversiam, quæ isto tempore sub disceptatione erat, definire; cæteris, quæ tum controversa non erant, relictis, etsi non minus forte ea fundamentum fidei concernerent. Docent id acta Conciliorum apertissimè; Ita enim *Concil. Nicæno* definita fuit contra Arium *ὁμοουσία* Filii Dei cum Patre, ut non ita definiretur Spiritus S. personalitas divina, etsi non minus creditu necessaria, quam illa. Quæ postmodum in Concilio Constantinopolitano definebatur contra Macedonium:

num. Sic in *Synodo Constantinopolitana* adversus Macedonianos Spiritus S. persona divina quidem asserta, alia autem, quæ de unione personali duarum naturarum in Christo, de que aliis articulis creditu necessaria sunt, prætermissa fuere: Sic & in *Synodo Ephesina* actū; Cum enim Nestorius non quidem naturarum confusionem, uti deinde Eutyches; Attamen è diametro contrariam hæresin; earum scilicet separationem, docebat; Patres hujus Concilii orthodoxam proposuere sententiam, non quidem Eutychis qui tum temporis nondum erat. Nestorii tamen contrariam, hæreticum dogma adstruentis. Ex hisce constat, falsam Zenonis esse hypothèsin, assertentis, Symbola Synodi Ephesinæ & Constantinopolitanæ esse explicationes Symboli Nicæni, & unicam fidei decisionem. Articulus enim de vera & personali naturarum in Christo unione, citra confusionem & mixtionem, non levioris momenti fidei articulus est, quam reliqui in superioribus Symbolis traditi. Adducimus probationis loco ipsum Salvatoris nostri dictum *Ioh. XVII. 3. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσιν τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλες Ἰησοῦν χριστόν.* Itaque concludimus, Symbolum Chalcedonense non leviora, minusque necessaria, cæteris Symbolis, sed orthodoxiæ arctissimè connexa promulgasse; ideoque negamus assertionem Zenonis, Symbolum Nicænum solam esse decisionem fidei, cum non omnia dogmata creditu necessaria contineat. Concedimus Nicæno Symbolo sufficientiam secundum quid, non autem absolutam; quare huic Symbolo nil decedet, ut antiquiori, etsi de hac vel illa controversia apertè nil statuerit; sufficit enim, si controversias dirimat, quarum gratia factum est. Interim tamen in alia fidei controversia non licet statuere, quod cuique lubet.

§. XXVIII.

Quod autem *negativum medium, rationem nempe Symboli Chalcedonensis*, ab Imperatore, propositum, attinet, statuimus illud syncreticum, & fini debito obtinendo esse contrarium. Conabatur Zeno, orthodoxos conciliare cum heterodoxis; & tamen sententiam orthodoxorum, Symbolum Chalcedonense rejiciendo, non approbat. Quomodo igitur orthodoxi, quæ se se adjungerent heterodoxis, nisi & ipsi hæretici fierent! Zeno

itaq; hac sua epistola conciliatrice non uniebat Ecclesiam, sed tertiam factionem addebat. Erant enim divisi Orthodoxi, Eutychiani, & tertio illi, qui nulli se parti addicebant, Zenonis Henoticum recipientes. Quæ autem, quæso, vera causa, cur Chalcedonense Symbolum abrogandum fuerit? anne per hoc Nicæno Symbolo quicquam abrogabatur? minimè profectò, sed potius arrogabatur. Nam quod Nicænum implicite subindicavit, hoc Chalcedonense clarioribus verbis evoluit. Unde non immerito *Leontius Byzantinus Monachus* Chalcedonensem Synodum appellat *omnium sanctarum Synodorum antegressarum sigillum & obsignationem, qua Hæreticorum propugnaculum impietatis funditus everterit, & fidei Symbolum roborarit*: vid. *Henr. Canis. T. IV. antiq. lection. p. m. 41.* & *Petrus Cnaphews* in epistola ad Acacium testatur de ipso, (licet per hypocrisisin) quod sanctissimis sibi argumentis persuaserit, nil in sanctissimo & generali Concilio Chalcedonensi actum contra ista Patrum decreta. Conf. *Evagr. Lib. III. cap. 6. pag. 1001.* Quæ igitur ratio commovebat Zenonem, ut ita à Concilio Chalcedonensi abhorreret? Nulla certè alia, quam Syncretistica. Cum enim Zeno videret, hoc ipsum Concilium expressis & claris verbis contradicere Eutychianis, nullo modo id admittere volebat, sed ita se studuit gerere, ut utrique placeret parti, ac satisfacere posset: neutri enim parti totus addictus esse voluit, Orthodoxis ut placeret, Symbolum fidei recensebat; Ne autem displiceret heterodoxis, Symbolum Chalcedonense removebat; Et sic, ut pax iniretur, non curabat, sive veritas in sinu & cubilibus suis quasi jam capta & reperta teneretur, sive non. Nos refutationis loco opponimus dictum *Apos. III. v. 16.* "Ουτως ὅτι χλιαρός εἶ, & ὅτε ψυχρός, ὅτε ζεστός, μέλλω σε ἐμίξαι ἐν τῷ σίμαλός μου: & *Luth. Tom. VIII. lenens. f. 199.* Es heist rund und rein / ganz und alles geglaube / oder nichts geglaube: der H. Geist lässt sich nicht trennen / daß er ein Stück solt wahrhafftig / und das ander falsch lehren / und glauben lassen.

§. XXIX.

Argumenta, quæ supra in præcedētibus thesibus enarravimus, quib⁹ etiam Zeno Imperator eos, ad quos scripserat Henoticum, suas in partes trahere volebat, non tanti sunt momēti, vel

vel valoris , ut Helenam hanc, satis subdole exornatam & fucatam , ambobus esse brachiis amplectendam persuadeant. Nil enim inest hisce argumentis vel veri, vel solidi ; sed omnia falsitatis plena ; quod invenietur , si paucis ista examinaverimus. Quæ de sua pietate & prudentia Imperator in Ethicis proposuit argumentis , vana esse , ac mera verba , non veritati consentanea ; id non tantum ex §. V. nostra , ubi vita Zenonis vivis quasi coloribus depicta , sed & ex Henotico , apparet ; Ubi Imperator clare ostendit , se illud venenatum Machiavelli : *Lib. de Principe cap. 18.* dogma probè addidicisse : *Non requiri in Principe veram pietatem , sed sufficere illius quandam umbram & simulationem externam.* Testatur de hoc apertissimè istius fidei confessio , quæ ita sonat : *Nam confitemur, unigenitum DEi Filium, Dominum nostrum I. C. verè incarnatum esse, consubstantialem Patri &c.* Quæ certè tam speciosa est ; ut Zenonem verè orthodoxum esse , firmissimè quis crediderit ; cave autem ! Imperatorem enim tantum in ore , non corde , habuisse pietatem , clarum fiet , si cætera Epistolæ contenta consideraverimus. Proposita sua confessione , veram quasi fidem approbat Zenò , & tamen ejus tutricem , Synodum nempe Chalcedonensem , improbare audet , vocabulis utitur ambiguis , nec satis claris , quando *Christum* dicit , *unum* esse , non duo : nam & hoc Eutychni affirmabant. Sed Christum ex duabus naturis , sine earum confusione , sine mutatione , constare , naturarum differentiam propter unionem minime sublatam esse , ac proprietatem utriusque naturæ integram servatam ; negabant Eutychni , de quibus Zeno tacuit. Videmus itaque Imperatorem hoc tantum in animo habuisse , ut veram Christi doctrinam cum Hæreticorum impietate misceret , etsi aliter videri velit. Anathema indicit cum Eutychni , tum Chalcedonensi Symbolo assentientibus , quæ hæc hypocrisis ! Sponte hinc jam sequitur pietatem , quam huic Zeno prætendebat negotio-cæcam fuisse & Pharisaicam , omnibus veris Christianis abominandam ; ita ut Zeno meritò annumerandus sit illis , de quibus Paulus *II. Tim. III. v. 5.* inquit. *Ἐχούτες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρημένοι.* cum quo conjungimus illud Davidis : *Psal. CXI. v. 10. ראשית חכמה יראתך ויהוה.* : & quo judicamus.

Prudentiam huic negotio à Zenone adhibitam non fuisse veram, quod & eventus docuit.

XXX.

Multa deinde commoda Imperator, tam Ecclesiastica, quam Politica & privata, in argumentis λογικοῖς promittebat, hoc suum peti- tum, seu potius mandatum, ostendens, æquum esse & pium. Dubito autem, & non immerito, an aliquod sit comòdum, quod majus post se trahat incommodum, & non aliter quàm illegitimis mediis obtineri potest, sit optandum? Dicebat Zeno in Henotico; Tum consentiētes laudes Christum approbaturum &c. Cultum DEo acceptum fore &c. imò ita unitam Ecclesiam Diabolum victuram. Concinne hoc satis quidem dicitur, sed non probatur: Christus, quomodo talem unionem aversetur, videmus ex II. Cor. VI. vers. 14. ubi Spiritus S. monet fideles: μή γίνεσθε ἑτεροζυγῆτες ἀπίστοις &c. nullam prorsus μέσσην, nullam κοινωνίαν, nullam συμφωνίαν, nullam μερίδα, nullam συγκατάθεσιν, adeoque nullam penitus quocunque veniat nomine, communionem spiritualem cum his; qui in fide dissentiunt, admittens. Quomodo igitur illud, quod Deus improbat, potest ipsi placere, aut gratum esse? Hæc unio porro, quàm Zeno infausto omine moliebatur, vel cum officio vel munere elenchtico Doctorum verbi nullatenus consistere poterat; incumbit enim fidelibus δοκιμάζειν τὰ πνύματα, ἐν τῷ Θεῷ ἐστίν: I. Ioh. IV. v. 1. ac προσέγειν ἀπὸ τῶν ἑτεροδοξῶν: Matth. VII. 14. ideoque in æternum Orthodoxi cum heterodoxis conspirare non poterant. Nec Diabolus ita superatur; Quo enim periculosius se habet res publica, si ipsi quidam ex adversariis vel hostibus admisti vivant; Eò & Ecclesia nullo tempore magis Diaboli insidias timere debet, quam eò, quando cum Hæreticis pax ineunda, qui conjurati quasi Dæmonis sunt. Quod Zeno deinde, de tollendis publicæ pacis impedimentis, stabiliendo imperio ac promovendis hominum commodis sibi blanditur; frustra certè dicitur. Ponamus enim, eam in religione conventionem reipublicæ quam maxime conducere, cum tamen experientia semper contrarium testetur, & testata sit; anne ideo ista admittenda erit, modo respublica in temporalibus juyetur? Nequaquam omnium: si quod

si quod negotium, salva veritate, conscientia, ac divina gloria, ad reipublicæ Politicum commodum vergat, utique amplexandum & prosequendum est; sin non; fugiendum. Hoc si non observatur, loco commodi & sperati boni; nil nisi incommodum & malum obtinetur. Addimus verba, quæ habentur *Iesa. V. 20.*: **לרע' טוב ולטוב רע' הוי האמורים** ubi Væ Prophetæ minatur illis, qui lucri gratia malum bonum & bonum malum dicunt.

XXXI.

Zeno tandem in argumentis, quæ παθητικά appellatur, ut fortiozem in animis lectorum stimulum relinqueret, tam respicientibus hoc unionis medium, Anathema annunciavit, quam accipientibus favorem DEI & sui promisit. Obtinisset Imperator, credo; cum suis illa à DEO bona, si ipsum opus quod mente agitabat, & effectum dare laborabat, ritè ordinatum, DEOque gratum fuisset. At dum ex illo opere, quod DEUS detestabatur, bona divinitus assequenda sibi promittit, in ipsam summi bonitatem Numinis delinquit: vanam ergo hanc spern fuisse, ipse mox Imperator expertus est. Caterùm cum favori tum anathemati Imperatoris opponimus dictum *Actor. V. vers. 29.* Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις; Et imitandum proponimus heroicum Basilii M. exemplum ex *Theod Lib. IV. c. 17. p. m. 683.* Basilium nempe cum Præfectus Cæsaris Valentis hortaretur, ut tempori cedere, neque tot Ecclesias adducere in discrimen vellet dogmatis tenui exquifitione: promitteretque & ab Imperatore illi gratiam, & à se occasione illius multa beneficia; Sanctus ille vir; adolescentulis congruere tales sermones, respondit: nam hos & his similes inhiari hujusmodi rebus, qui vero essent innutriti divinis litteris, eos nullam syllabam illarum in discrimen venire pati posse, solereque, si res poscat, nullum genus mortis pro illis subeundum recusare: Imperatoris quidem gratiam magni se pendere, sed cum pietate, quâ remotâ, perniciosam esse. Ferebat hoc ægrè Præfectus, ajebatque, eum desipere. Tum vero M. Basiliius: Utinam sempiterna, inquit, hæc mea sit desipientia.

XXXII.

Quæ autem ex Henotico hoc Zenonis scripto, tanquam ex Pandoraꝝ pyxide, ut cum D. Calovio loquar, mala redundarint

rint in Ecclesiam DEI, vix dici potest. Effectus enim hujus Henotici fuit usui contrarius, & tam in Ecclesia, quam in Politia, frustraneus, Evolvi potest. *Evagr. Lib. III. Niceph. Lib. XVI. & Spondan. An. ad An. 483. 493. &c.* Nos illa audiamus, quæ habet *Evag. Lib. III. c. 30. p. 1007.* ubi, plura paucis, complexus, ita loquitur : *Quod autem ad Concilium Chalcedonense attinet, illud id temporis neque palam in Ecclesiis sanctissimis predicatum fuit, neque ab omnibus rejectum, nam singuli Ecclesiarum Præsides pro suo arbitratu in ea re egerunt. Atque, ut nonnulli decrevis in eo Concilio editis firmè & constanter adhaeserunt : & ne quidem syllabam de rebus in illo definitis remittere, imò vero ne littera mutationem admittere voluerunt, quin etiam ab illis, qui ejusdem decreta repudiabant, magna cum animi confidentia refugerunt, recusaruntque penitus cum illis communicare : sic alii non solum illud Concilium & eius decreta rejecerunt, verum etiam tum illud tum Leonis, de fide decisionem damnarunt anathemate. Alii vero Epistolam Zenonis de concordia mordicus tenuere, idque, cum inter se, utrum una, an dua sint in Christo natura, graviter disiderent. Ac pars eorum ipsa litterarum compositione decepti sunt, pars ad pacem se magis inclinarunt, usque aded, uti omnes Ecclesia in separatas factiones dividerentur, & earum Præsides intersipos minimè communicare vellent. Vnde plurima dissensiones tum in Oriente tum in Occidente, tum in Lybia orta sunt, dum Episcopi Orientu neque cum Episcopi occidentis, neque cum Episcopis Lybia, neque ipsi vicissim Orientalibus in gratiam reduci poterant : sed res ad majorem absurditatem in dies prolapsa est.*

XXXIII.

Hi præpostera conciliationis diversarum religionum fructus fuere ; Perpetui alias, ac proprii, qui, si Zeno legitimum medium adhibuisset, exoptati, sperari poterant : pax enim si ineunda est in Ecclesia cum aliis, tam *veritas* quam *charitas* nobis ante oculos ponenda est. Altera, ut *verborum nostrorum norma*, altera ut *dux nostrarum actionum*. Hæc unica & vera conciliandi diversas religiones media non debent sejungi secundum 2. *Thes. II, 10.* quando Paulus minatur, Deum imposturas operantes immisurum. *ἀνδ' ὃν τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθείας ἢ κ' ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοῦς.* Et hic observandum Sa-

lomonis dictum *Proy. XXIII, 23.* אמת קנה ואל תמוכר: Halces, inquam, admonitiones Zeno sequi debuisset, & meliori sane eventu finem suum obtinuisset, ad quem impetrandum, incassum illum laborasse vidimus. Veritas in Synodo Chalcedonensi contenta & approbata, non erat suppressenda sive corrigenda, sed secundum illam omnia exigenda; hostes veritatis prius profligandi fuerunt, & tunc templum pacis in veritate Deo ædificandum. Hic autem subsistimus, finem Disputationi nostræ imponentes, cum factum infectum fieri nequeat. Intimis tandem suspiciis pro totius Ecclesiæ salute, DEUM T. O. M. precamur, optantes cum Paulo Rom. XVI. v. 20. Ὁ θεὸς ἡμῶν ἰσχυρὸς κυριεύει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τὰς πόδας ἡμῶν. ἢ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ἡμῶν, ἀμήν.

COROLLARIUM.

Contra *Iohan. Bapt. de la Barr, Iesuit. & Sam. Bochart, Calvin.* ex litteris ad se invicem missis.

Nec cum Jesuita possumus affirmare, nullam esse inter nos & Pontif. in articulo de S. Cæna differentiam: Nec cum Calvinista consentire, qui nos Fratres pro eadem veritate pugnantem appellat, tantum particulares habentes dissensus.

Præcellenti Dn. Respondenti Amico per dilecto

Quam pulchri, ecce, pedes illorum in montibus altis,
 Pacis qui lætæ nuncia grata sonant!
 Exultat Zijon, vocemque in júbila solvit,
 quando audit; Regnum Rex tuus omne tenet.
 Pacem hoc Zijonis cupimus quoque tempore cives;
 hæc pro nostra precum seria vota calent.
 Sed quæ sit pax illa, DEO quæ grata piisque,
 ne pax infelix fallat, Amice, doce.

gratulab. f.

Sebastianus Schmidt D.

h. t. Univers. Rector.

G

Mili.

Militat in terris Ecclesia, pace fruetur
In cœlis, ubi, tuta quies, atque unio sancta.

Hic & aperta piis perturbant bella quietem,
Pacis & infidum nomen certamina miscer.
Undique vexantur, conturbanturque fideles,
Undique consistunt, confirmanturque fideles,
Quorum est una fides, fidei & confessio sancta,
Quosve fides iustos facit, & confessio salvat.
Hinc labor ille Tuus multa ornamenta reportat,
Vna fides firmat, regit & Te Spiritus unus.

Præcellentis Dn. Respondentis f.

Isaacus Faultius, S. Th. D. & PP.

Coll. Theol. p. t. Decanus.

Ad Præclarissimum Dn. Dieterdte

De

Henotico Zenonis

orthodoxè disputantem.

Licet in profanis discrepare morus;
Quod laudat unus, illud alter improbat;
suis cuiq; ritus est pulcherrimus:

Secus in sacris se res habet negotiis
Fidei. Voluntas hic DEI certissima
& unica manet norma, cui pedessequam
esse Rationem consent. ô Ecclesia
nostra orthodoxa robur optimum! quod &
præclare Dieterdte strenuè nunc vindicas.

Amicæ Gratulationis ergò f.

Gerardus von Stöcken / U. J. D.

atq; Institut. Imperial. Prof. P.
p. t. Facult. Iurid. DECANVS.

Ac Præcellentem & Doctissimum Dn. Respondentem.

Hasce Tuas, Dieterdte, theses conarer, ut æquum est
utque petis, Verso concelebrare stylo,

Conatus at Apollo meos frustratur, & inde

Laude tua dignum scribere Musa nequit.

Ergo, quod superest, placeat præ Carmine Votum

quod nunc, substituens Mente favente precor,

Quos Pietas, studium, & doctrina merentur honores

ut fausti obtingant Sideris Auspicio.

J. C. M. Dd.

Momen-

Monumentum Zenonis in gratiam pacificatorum.

Hic jacet Zenonis, non corpus sed conatus:
Jacent reliquæ, vanorum conatum non vana imago.

Nam, ut olim

Horridum corpus immeritus ornavit honos;

Sic

Specioso unionis lucro ludens pacis umbra

Umbratilem agitavit animum.

Hic Zeno erat,

Qui cœnoso glutine coadunavit divisos;

Et illos.

Qui Christi naturas miscebant, cum orthodoxis miscuit.

Ipse imperatoris filia indignus sponfus,

DEI filii sponsam non digne curavit.

Aulam fœdavit voluptatibus,

Ecclesiam miserè contaminavit.

Irenico vere Ironico.

Hostes DEI recepit, ut debellaret suos;

Uniendo cives, dissipavit Christianos.

Tandem

Sepultus est prius quam mortuus.

Et in se pœnas luit veritati.

Quam sopire voluit, quia extinguere non potuit.

Factus jam Zeno,

In supremo potestatis gradu, impotentis humanæ

Non simplex exemplum.

Cogita nunc Viator,

Utrum melius, in dissidiis puritatem colere fidei?

aut

Impura concordia, salutis corrumpere dogmata?

Propter suavissimam amicitiam cum eruditissimo dissertationis auctore, apud magnum vera eruditionis doctorem Excellm. D. Ezardum, ante biennium initam

posuit

JO. GEZELIUS. J. F.

Succus ex Finlandia.

Quæ socios simulans vâstâ fucata colore
ingenuum properas turba subise gregem,
Gens dispar cunctis, cunctis aptissima formis,
(nemo tot Proteus verteret ora modis.)

Subdola, callidâ perque umbras sectata viarum
anfractus, Græcam gens dare promptâ fidem?

Forma placet; pigram sed olet sine mente Mephitim,
sit nisi sensus iners, fortè cadaver iners.

Aut tua, Papa, novo stratagemate cornua *fallunt,
aut Gens furtivò calva capillitiò.

Ita ergo, DITERDTE sagax, larvâque retractâ
detege fallaci Cornua, Calvitium!

*
Apocal, XIII,
11. seq.

Clarissimo Domino Autori, Amico meo astumatis-
simo gratulabundus, scribebam
M. Johann, Valentinus Hübner.M.H.

Fistula dulce canit Syncretica Carmen Amoris,
Quo nihil è pulchris pulchrius esse potest,

Quoq; suos mutuo se amplecti ritè Fideles
Christus noster amor, Vita salusque juber.

Fistula dulce canit, subitam sed decipit auceps
Creticus, insidia ni caveantur, avem,

Ni, pax Vera. Et cassa dolo concordia amorq;
Laudem diâina qui pietatis habet,

Quantum à fallaci distet, fucoque profano
Turpi, distinctum mentis eatur ope,

Atq; semel captam cæcas à Luce tenebras,
Et Lucem à tenebris cernere tota petat.

Vnde fit, ut tandem cæcis ea lapsibus orcum,
Cæca petat, miserè sic peritura sibi.

Sicut, cum Siculis nauta Sirenibus aures
Incauti fa ciles, interire, darent;

Nec secus ac Phrygiæ celebres cecidere, Sinonis
Blandiloqua postquam lingua habuere fidem.

Sic hodiè pradulce canit Syncretica Carmen
Fistula, sed cunctis exitiale Suis.

Sic olim cecinit, summi cum scepra teneret
Imperii, nullo dignus honore, Zeno.

Eurychis insanos socios quem juvit in unum
Cogere, cum Turbâ dogma tenente pium.

Cujus dum reprobas ausus, Clarissimè Dieterdt/
Sensum perpurum in Religionè probat,

Quis studiis summâ gestis cum laude revinctus,
Sioni patria commoda magna dabit.

Hæc præcellentî Dn. Autori, Amico suo, ut intimo,
ita honoratissimo φιλοφιλίας ένεκα scr.

Iohannes Morstatt, SS, Theol. Stud.

F I N I S.

